

Täysistunto

Tiistai 3.4.2018 klo 14.00—16.34

Täysistunto alkoi klo 14.00. Täysistunto päättyi klo 16.34.

Puhetta johtivat ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (14.00—15.53) ja puhemies Paula Risikko (15.53—16.34).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 22.3.2018 ja 28.3.2018 antanut hallituksen esitykset HE 21—28/2018 vp, joista esitykset HE 22 ja 25—28 otetaan lähete keskusteluun tässä istunnossa.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 7/2018 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 2/2018 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

14.02 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Joudun varmaankin pyytämään kohta uuden puheenvuoron esittääkseni sen lausuman, jonka olemme tässä aikeissa esittää tähän hallituksen sinänsä monella tavalla ansiokkaaseen mietintöön. On kuitenkin niin, että on ongelmallista, että verojärjestelmä on se väylä, joka joustaa silloin, kun eri eturyhmien etuja täytyy ajaa. Tässäkin tapauksessa on selvää, että näitä satovahinkoja ei voitu korvata muulla tavalla kuin verojärjestelmään puuttumalla. Tämä johtaa siihen, mikä on ylipäättäänkin tämän hallituksen toimintalinja, että verojärjestelmä on se, jonka pohjaa ja tiiviyttä ollaan aina valmiita kyseenalaistamaan. Siitä syystä on tehtävä ehdottoman selväksi, että

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

tämä järjestely on kertaluontoinen, ja toivonkin, että tässä keskustelussa edustajat vahvistavat sen, että enää koskaan ei ole tarkoitus tätä samaa menettelyä käyttää.

14.03 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Tulen myös myöhemmin kannattamaan omassa puheenvuorossani esitystä, minkä edustaja Harakka tekee. Mehän olemme keskustelleet tästä asiasta moneen kertaan ja olemme myös sosiaalidemokraatteina ilmaisseet tukemme sille, että tällaisessa poikkeuksellisessa tilanteessa meidän on huomattava, että vahinkoja on syntynyt, ja näitä vahinkoja tulee inhimillisyyden nimissä korvata. Olemme pitäneet ongelmallisena sitä, että tämä korvaustapa menee nyt kevyen polttoaineen verohelpotuksen kautta, jolloin tietenkään se ei ole ympäristöllisesti ja ilmastollisesti paras ratkaisu. Toisaalta olemme kiinnittäneet huomiota juuri tähän, että jatkossa on oltava varmuus siitä, että tämä järjestely tällaisenaan on kertaluonteinen, ja tulisi löytää toisenlaisia keinoja.

Tässä on ongelmaksi noussut muun muassa uusiutuvien energialähteiden asema kuivreissa, jolloin käy niin, että välttämättä tämä tuki ei sitten tule kaikille niille, jotka oikeasti menetyksiä ovat kärsineet. Tässä tapauksessa kärsimään joutuvat ne, jotka käyttävät uusiutuvia energialähteitä. Ja siksi olemme esittämässä tähän lausumaa — hyväksymässä esityksen tietenkin, mutta lausuman puolesta toivomme — että eduskunta voisi antaa tukeaan sille, että etsisimme tälle asialle jatkossa tarkoituksenmukaisia järjestelmiä.

14.05 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka tuossa edustaja Viitanen hivenen pehmenteli edustaja Harakan puheenvuoroa, niin täytyy kyllä ihmetellä sitä, onko SDP:llä synnyinperäinen vastustus kotimaisen ruuantuotannon kannattavuutta kohtaan ja myös sitä kohtaan, että pidetään huolta siitä, kun tulee tällainen poikkeuksellinen ahdinkotilanne, mikä maataloudessa tuli viime syksynä, että edes jollain tavalla pyritään kompensoimaan niitä kustannuksia, jotka aiheutuivat kuivauskustannuksina ja energiakustannuksina.

Minä toivon — kun täällä Harakka sanoi, että tämä on viimeinen kerta — että SDP:n johdolla vakuutetaan, että te olette tukemassa suomalaisen omavaraisen ruuantuotannon toimintaedellytyksiä. Oletteko valmiita siihen, että meillä pystytään jatkossakin turvaamaan ja tuottamaan puhtaita elintarvikkeita suomalaisille, vai oletteko kaunainen puolue, joka aina, kun pystyy iskemään maataloutta, iskee ja käyttää tilaisuutta hyväkseen? [Timo Harakka pyytää vastauspuheenvuoroa]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Harakka, myönnän vastauspuheenvuorot pyyntöjärjestyksessä.

14.06 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Harakka, viime hallituskaudella, teidän valtiovarainministerikautenne, poistettiin satovahinkolaki, jolla olisi voinut maksaa korvauksia kriisissä oleville viljelijöille suoraan. Teidän vuoksenne se on poistettu. Ja nyt te haluatte, kun viljelijät ovat nöyryytettyinä maassa, vielä polkea heitä syvemmälle sinne. En ymmärrä, eikö teille merkitse se, että elintarvikeketju työllistää lähes 300 000 ihmistä. Siellä monet osaavat kädet saavat töitä, mutta eivät saa, jos sitä alkutuotantoa ei ole. Ja, edustaja Harakka, te olitte vastustamassa sitä, että Markeraan lisättäisiin rahoja, joilla sitä uusiutuvaa pystytettäisiin kuivreissa jatkossa käyttämään.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

14.07 **Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä on käyty muutamana kerran keskustelua tässä salissa, mutta kiteytän vielä kerran meidän ajatukset asiasta: Maataloudenharjoittajia voi ja pitääkin tukea. Me emme vastusta tätä satovahinkojen kompensointia vaan sitä tapaa, millä tämä tehdään.

Tässä on muutama pointti, miksi tämä on väärä tapa: Yksi on se, että fossiilisten energialähteiden käyttö lisää ilmaston lämpenemistä. On kestävämpää kompensoida ilmaston lämpenemisestä aiheutuvia satovahinkoja entisestään fossiilisten energialähteiden käytöllä. Toinen asia on se, että tämä tuki ei kohdennu tarkoituksenmukaisesti. Kolmas on se, että tämä ei ota huomioon ympäristöystävällisiä tapoja käyttäviä. Ja neljäs on se, että tämä luo ennakkotapauksen. [Puhemies koputtaa]

Tästä voin puhua vielä lisää omassa puheenvuorossani.

14.08 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei ole kulunut kuin noin puolitoista vuotta siitä, kun eduskunnassa kävimme laajaa keskustelua KD:n jättämästä välikysymyksestä koskien maataloutta. Silloin koko sali oli yksimielinen siitä, että Suomen maatalous oli kriisissä ja tarvitsi lisää tukea. Tämän jälkeen on tapahtunut sitten viimekesäinen ja -syksyinen iso satovahinko, ja sen takia tämä kertaluonteinen satovahinkojen korvaus on hyvin perusteltua. KD kannatti tätä myöskin valiokuntakäsittelyssä.

Tämän tuen perusteena ovat, niin kuin sanoin, syksyn poikkeuksellisen vaikeat korjuuolosuhteet ja niistä aiheutuneet, lisääntyneet kone- ja viljankuivauskustannukset. Ja on hyvä muistaa, että traktorit Suomessa eivät vielääkään toimi hakkeella vaan siinä tarvitaan fossiilista polttoöljyä.

14.09 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä mietinnössä on todettu, että tämän pitäisi olla vähän niin kuin laitimmainen kerta, ja tämä on tällä tavalla kertaluonteinen, hätäpäissään tehty ratkaisu.

Sinällään ongelma on ollut todellinen, mutta ei se sitä tarkoita, että millä tahansa menettelyllä siihen ongelmaan pitää vastata, vaan menettelyn pitää kestää päivänvalo ja periaatteet niin ympäristön kannalta kuin kohdentumisenkin kannalta. Mitä järkeä on luoda malli, jossa annetaan tukea sellaisille, joille ei ole vahinkoja tapahtunut, ja ollaan antamatta tukea sellaisille, joille vahinkoja on tapahtunut?

Elikkä tämä kohdentuminen on selkeä ongelma tämän huonon ympäristöohjaavuuden lisäksi. Kyllä tämä kritiikin paikka on selvästi, ja valiokunta on myöskin hallituspuolueiden äänin tähän mietintöön tämän kritiikin kirjoittanut.

14.10 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä keskustan edustajat tässä ovat nyt joutuneet pinnistämään mielikuvituksensa äärimmilleen moittiakseen meitä siitä, että me olemme täsmälleen samaa mieltä. Me kannatamme tätä satovahinkojen korvaamista esitetyssä laajuudessa ja esitetyllä tavalla, kuten jokainen tässä salissa tietää, vaikka teeskentelee toisin. Mikäs siinä, se on ihan sallittua.

Mutta, kuten edustaja Uotila sanoi, valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että tämä ei ole kestävä tapa. Ja me olemme yhtä lailla kuin koko tämä sali huolissamme siitä, mikä on suomalaisen maatalouden tulevaisuus ilmastomuutoksen ääriolosuhteissa. Silloin on löydettävä pysyvä keino, koska EU Suomelta kielsi sen aikaisemman tavan toimia ja tämä vakuumuspohjainen menettely ei ole toiminut. Siksi valiokunta, joka ei todellakaan teeskentele olevansa maatalouden asiantuntijavalioikunta, kuitenkin rohkenee toivoa, että löytyisi py-

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

syvä tapa huolehtia siitä, että nämä tulevat satovahingot [Puhemies koputtaa] korvataan kestävämmällä tavalla.

14.11 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ymmärrän, että vihreät suhtautuvat tähän nihkeästi. Hehän luulevat, että sähkö tulee pistorasiasta ja maito tulee purkista ja leipä uunista, [Välihuutoja vasemmalta] mutta tähän tarvitaan kyllä vielä suomalaista ruuantuotantoakin, että se maito sinne purkkiin saadaan.

Minun mielestäni silloin, kun tällaiset ongelmat eivät ole kiinni itse maanviljelijästä vaan poikkeuksellisista sääolosuhteista, on oikeus ja kohtuus, että me etsimme keinon, jolla voimme kohdentaa EU-lainsäädännön mukaisesti ja sen ehtojen puitteissa tukea näille suomalaisen ruuan tuottajille. Suomalainen ruoka työllistää paljon, se on hyvää, se on tutkitusti myös puhdasta, ja silloin on tärkeää, että me huolehdimme siitä, että Suomessa tuotetaan ruokaa myös tulevaisuudessa. Ja niin kuin tässä esitetään, jatkoa varten tulee etsiä vielä tehokkaampia keinoja, miten voimme vastata näihin haasteisiin.

14.12 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todella tässä lakiehdotuksessahan ei ole varsinaista vastalauseita, ja se on hyvä asia. Mikä tässä on ongelma, on se, että tuen määrä on riittämätön ja se tulee liian myöhään. Tässä ei ole löytynyt nopeampaa tapaa toimia.

Mutta todella, niin kuin tässä todettiin, meidän ruokastrategiassa pitää ruveta miettimään näitä ilmastoriskejä. Ilmastonmuutos näkyy jo pirtin ikkunasta, se on fakta. Me näimme ehkä jo viime syksynä osin sitä ilmiötä, että sateet lisääntyvät, eli riskit kasvavat ei yksin Suomessa vaan globaalisti, Euroopassa, ja silloin meillä pitää olla tae siitä, että viljelijät saavat kohtuullisen korvauksen, koska ei tule nuoria viljelijöitä alalle, ellei siinä ole myöskin kannattavuuden näkymä tulevaisuuteen. Tässä mielessä tämä vaatii jatkotyöskentelyä, koska nykytilanne ei ole tyydyttävä.

14.13 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Rantakankaan tuhtumus oli kyllä erittäin näyttävää, mutta täytyy sanoa, että kirves kajahti pahemman kerran kiveen. Ei täällä kukaan ole ollut eri mieltä siitä, ettei tukea pidä antaa, edustaja Rantakangas. Jos luette sen valiokunnan mietinnön, niin sehän on tältä osin yksimielinen. Sehän on yksimielinen. [Pia Viitanen: Vihreiltä on vastalause mutta meiltä ei!] Ja nyt te paheksutte äänekkäästi sitä, että täällä edustaja Harakka sanoo, että tämän tuen on oltava kertaluonteinen. Haluan kuitenkin huomauttaa, että tämä valiokunta esittää yksimielisesti keskustalaiset jäsenet mukaan lukien, että valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että korvaus on kertaluonteinen. Nämä raskaat moitteet eivät siis tule tänne, vaan ne kohdistuvat teidän keskustalaisiin kollegoihinne tässä valiokunnassa.

Fossiilisten polttoaineiden tukeminen on älytöntä hommaa, sitä ei pitäisi enää tehdä. Pitäisi ottaa huomioon niitakin viljelijöitä, jotka ovat satsanneet uusiutuviin. Siitä tämä huoli lähtee.

14.14 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on tärkeää, että kun tulee tällainen ahdinko kuin viime syksynä tuli, niin myöskin valtiovalta lähtee pieneltä osaltaan kompensoimaan niitä menetyksiä. Tämähän on vain pieneltä osaltaan kompensatio niihin kustannuksiin, joita syntyy, ja niihin tappioihin. [Välihuutoja vasemmalta] Ennen kuin sanotaan, että tämä on nyt ainutkertainen viimeinen kerta, niin pitäähan

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

olla korvaava järjestelmä olemassa. Nyt on tärkeää kuulla myöskin opposition suunnalta, että te olette kannattamassa sitä, että luodaan tänne maatalouden turvaksi näitten säävaihteluitten ja sään aiheuttamien katastrofien osalta järjestelmä, johon jokainen suomalainen veronmaksaja osallistuu: ei niin kuin esimerkiksi Venäjä-pakotteitten osalta, jolloin suomalainen talonpoika joutuu kantamaan päävastuun siitä, että pakotteet, vastapakotteet merkitsevät sitä, että neljännes tuloista lähtee pois — ilman että yksikään viljelijä on voinut vaikuttaa tähän katastrofiin, mikä on olemassa.

Eli jos te olette tukemassa tätä uuden järjestelmän rakentamista ennen kuin sanotaan, että tämä on piste ja loppu, niin silloin on kaikki hyvin. Edustaja Heinäluoma, arvostan tätä teidän tukeanne keskustalaiselle, suomalaisen ruuantuotannon turvaavalle politiikalle. [Välihuutoja vasemmalta — Naurua]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Kun edustajat noin aktiivisesti nimeltä toisiaan puhuttelevat, sallin vielä vastauspuheenvuoron edustaja Heinäluomalle.

14.15 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Rantakangas selvästikin aloitti perääntymisen tässä kritiikissään mutta tekee sen aika loivaliikkeisesti. Vielä kerran: Eihän tästä olla eri mieltä, että pitää korvata näitä satovahinkoja. Kysymys on vain siitä, millä tavalla se tehdään — millä tavalla se tehdään. Ja nyt valiokunta ihan viisaasti yksimielisesti sanoo, että tämän pitää olla kertaluonteinen ja tätä ei saa jatkaa. [Antti Lindtman: Eikös Kalli johda sitä?] — Niin, se taitaa olla keskustan edustaja Kalli, joka on tämän valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja. [Antti Lindtman: Niin olikin, joo!]

Siis eikö voitaisi keskittyä siihen, että sen sijaan, että puhutaan siitä, pitääkö tukea, niin puhuttaisiin siitä, miten tuetaan. Ja siitä kun puhutaan, niin pitäisi aika nopeasti tulla se havainto, että ei tueta, hyvät kollegat, enää fossiilisten polttoaineiden käyttöä, joka aiheuttaa ilmaston lämpenemistä, joka on täysin väärä signaali ja joka lisäksi tarkoittaa sitä, että ne, jotka ovat satsanneet uusiutuviin maataloudessa, joutuvat kärsimään, koska eivät saa tätä tukea satovahinkoihin.

Edustaja Rantakangas, ottakaa vielä yksi puheenvuoro ja sanokaa, että olin väärässä ja pyydän edustaja Harakalta anteeksi. [Naurua]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Rantakankaalle ei myönnetä tässä vaiheessa enää vastauspuheenvuoroa.

14.17 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Heinäluoma kyllä oikein juuri äsken kuvasi tuon asian. Minun mielestäni on epäviisasta ja epähienoa tehdä politiikkaa tästä yhteisestä ja yhdennäköisyydestä, mitä tähän liittyy.

Edustaja Rantakangas ja edustaja Kalmari, te syyllistytte politikointiin ja haluatte itsellenne jotakin hyvää tästä, niin kuin te olisitte esitaistelijoita ja olisitte halunneet vielä enemmän, mutta olette kuitenkin nyt yhteisesti tämän mietinnön takana. Kannattaa katsoa pikkusen peiliin.

Ja edustaja Heinonen, te taidatte olla eduskunnan ainoa kansanedustaja, joka hakee vielä tinkimaitoa maatilalta. Kyllä se maito todellakin tulee purkista ja sähkö tulee töpselistä. Se on niin kuin nykypäivää. En tiedä, poljetteko kuntopyörällä teillä television käyntiin vai

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

mitä teette, mutta joka tapauksessa kannattaa pohtia, mitä täällä lausuu. Että kyllä se maito oikeasti tulee purkista. [Naurua]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Kalmarin nimi tässä mainittiin, ja edustaja Kalmari, teillä vastauspuheenvuoro.

14.18 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Heinäluoma totesi, että fossiilisten polttoaineitten tukeminen on älytöntä hommaa. Minä toivon, että jokaisessa kunnassa, missä SDP:n edustajat ovat valtuutettuina, lopetetaan kivihiilen tukeminen fossiilisena polttoaineena. Te voitte tehdä sen päätöksen näppärästi omista kotikaupungeissanne. [Kokoomuksen ryhmästä: Helsingissä!] Mielestäni on ihan älytöntä, että Helsingin niin isolta osin tällä hetkellä lämpenee yhteiskunnan tukemalla kivihiilellä.

Mutta mitä siihen tulee, miten jatkossa — kun SDP:n Heinäluoma poisti satovahinkolain — sitten voisimme tällaisissa tilanteissa auttaa. Tähän ollaan jo EU:n päässä neuvottelemassa esimerkiksi lainajärjestelyihin mahdollisuuksia ja myöskin uudentyyppiseen satovahinkolakiin suunnittelemassa vakuutus pohjaista korvausjärjestelmää, [Puhemies koputtaa] johon osallistuisivat myös viljelijät.

14.19 Eero Suutari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valiokunnan mietinnön mukaan tämä tosiaan on kertaluontoinen korvaus, ja se edellyttää myös valtioneuvoston tulevaisuudessa miettimään toisenlaisia ratkaisuja tämän suhteen, mutta minun mielestäni tässä salissa tästä asiasta on tehty aivan älytön kysymys — ei se tämän kokoinen oikeastaan ole. Että jos tämä korvaus on 600 euroa per viljelijä ja jos ajatellaan, että reilusti yli puolet, lähes kolme neljäsosaa siitä menee just nimenomaan traktoreitten ja koneitten polttoaineitten korvaamiseen, niin se osuus, mikä siellä kuivureissa on mennyt polttoaineisiin tai muihin, on tosi pieni. Jos ajatellaan sitä kahtasataa, mikä siellä on, niin ne, jotka ovat investoineet näihin biopolttoainetta käyttäviin kuivureihin, ovat todennäköisesti paljon isompia kuin keskimäärin ne maanviljelijät, jotka eivät ole pystyneet niihin investoimaan, ja sen takia heille sen kaksisatosen korvaaminen ei ole niin iso asia kuin tämä keskustelu täällä edellyttäisi.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Verojaoston puheenjohtaja, edustaja Kiviranta.

14.20 Esko Kiviranta kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maataloudella ei ole vain näitä satovahinko-ongelmia, vaan yleensäkin taloudellisia, toimeentulo-ongelmia. Minusta tämä keskustelu, mitä täällä on hyvähenkisesti käyty, on sellainen, että se pitäisi hyödyntää laajemminkin maatalouden hyväksi. Täällä on suhtauduttu erittäin myönteisesti tähän keskimäärin 690 euron suuruiseen satovahinkokorvaukseen tilaa kohti, ja jos sitten suhtaudutaan jatkossakin yhtä myönteisesti, niin kannattaa jo melkein sitten lähteä yhteistyöhön vaikka parlamentaarisisessa maatalouskomiteassa parantamaan maatalouden asemaa.

14.21 Harry Wallin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kiviranta puuttui tärkeään asiaan: maatalouden tulokehitys on ollut miinusmerkkinen vuosia. Tä-

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

män vuoden tulo- ja menoarvio on miinusmerkkinen, eli hallitus leikkasi tältäkin vuodelta maatalouden tukia. Tämä on tosiasia. [Eero Heinäluoma: Olisiko välikysymyksen paikka?] Ja kun katsoo viime kesää, katovuosi: 150—200 miljoonaa tappiota viljelijöille. Nyt hallitus viisaasti päätti kompensoida 25 miljoonaa euroa, mutta tämä mietinnössä oleva ponsi vain asettaa kyseenalaiseksi sen, onko viisasta tukea kevyttä polttoöljyä, kun 20 prosenttia kuivaajista toimii hakkeella. Eikö olisi kuitenkin voitu ottaa myös hake tähän tukeen mukaan? Siihen perustuu tämä vastalause. Kaikki me olemme yksimielisiä siitä, että on paikallaan tässä vaiheessa tukea maataloutta.

Ja mitä tulee sitten jatkoon, niin edustaja Rantakangas tietää, kun oli Unkarissa mukana, että siellä oli rahastomalli. Eli viljelijät ja valtio osallistuvat tähän rahastoon, jonka kautta korvataan näitä menetyksiä, jos niitä tulee.

14.22 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on kysymys satovahingoista, ja ne ovat olleet massiiviset. Niitä pitää korvata. Myös sosiaalidemokraateille, vihreille ja vasemmistoliitolle on varmaan tärkeää, että ruokaa tuotetaan Suomessa jatkossakin.

Tässä on nyt vähän sellainen vastakkainasettelun tuntuma maaseutu vastaan kaupunki, ja siitä meidän pitää kyllä päästä eroon. Perussuomalaiset ehdottivat vaihtoehtobudjetissaan 20 miljoonaa satovahinkovakuutukseen lisää, mutta se kaatui. Viljelijöiden määrä vähenee vuosi vuodelta. EU:ssa kun ollaan, niin on hyvin haasteellinen tilanne, kuinka meidän viljelijöidemme ja oman ruuantuotantomme käy jatkossa. Joten meidän kaikkien pitää taistella suomalaisen maatalouden puolesta.

14.23 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime syksynä nämä satovahingot olivat todella mittavia ja oli surullista katsella niitä lakoontuneita ja korjuukelvottomia viljapeltoja. Monien tilojen tilanne oli jo siinä vaiheessa erittäin vaikea, ja maanviljelijöiltä tuli viestejä, että he miettivät, pystyvätkö he ostamaan kevään siemenviljoja. Siinä mielessä tuntuu kummalliselta, että täällä on puolueita, jotka ovat valmiita jättämään hylkäysesityksen tämänkin kohdalta. [Välihuuto vasemmalta] — Lausumaesityksiä toki myöskin, mutta erityisen kummallisena pidän sitä, että joittenkin mielestä tätä kompensatiota ei tulisi tehdä. Ihmettelen, eikö todellakaan tässä salissa löydy yhteistä tukea sille, että meidän tulisi suomalaista maanviljelijää ja kotimaista elintarviketuotantoa olla tätä kautta tukemassa.

Itselleni oli epäselvää se, onko tieto tästä tuesta tullut tarpeeksi ajoissa maanviljelijöille. Ja meille kyllä ministeri vakuutti, että tieto on verottajan kautta lähetetty hyvissä ajoin. Toivotaan, että hakemukset ovat myöskin sitä myöden tehty.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoiset edustajat! Olen tässä vaiheessa merkinnyt vastauspuheenvuorot vielä seuraaville edustajille: edustajat Viitanen, Hautala, Yanar, Heinäluoma, Eestilä, Kalli ja Uotila, ja näillä kaiketi mennään. — Edustaja Viitanen, teillä vastauspuheenvuoro.

14.24 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihan selvyiden vuoksi: SDP kannattaa tätä esitystä. Esitämme lausumaa, joka vahvistaa niitä viestejä, mitä koko valiokunta yksimielisesti on lähettänyt tuen kertaluonteisuudesta, korvaavan tavan kehittämisestä ja huolesta tästä uusiutuvan energialähteen käytöstä.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

Jos edustaja Rantakangas malttaisi lukea nämä asiakirjat tai edes ne ponnet, mitä esitetään, [Eero Heinäluoma: Ei ehdi, kiire!] niin täällä SDP esittää, että ”ryhtyy välittömästi valmistelevaan satovahinkojen korvaamisen mallia, joka korvaa kertaluonteiseksi tarkoitettun menettelyn” valtiovarainvaliokunnan ja maatalousvaliokunnan mietintöjen mukaisesti. Eli te puhuitte täsmälleen samasta tarpeesta, mitä me esitämme tässä, joten teen sen johtopäätöksen, että tullette äänestämään tämän lausuman puolesta, koska tässä lausumassa edellytetään juuri sitä, mitä te äsken itse edellyttitte tapahtuvan. Eli toivon, että edustaja Rantakangas sitten, kun äänestys tulee, äänestää tämän SDP:n lausuman mukaan, koska se on [Puhemies koputtaa] täsmälleen sama asia, mitä te itse äsken vaaditte.

14.25 Lasse Hautala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten kaikki tiedämme, viime vuosi oli poikkeuksellinen vuosi, ja sen johdosta kertaluonteisen tuen myöntäminen oli täysin perusteltua. Tämä valittu konsti elikkä valmisteveron palauttaminen kohtelee mielestäni varsin tasapuolisesti viljelijöitä, koska siellä on niin traktoreiden, puimureiden kuin kuivauspolttoaineidenkin hankinta ollut tarpeellista.

On tarpeellista, että me pohdimme jatkossa sitä, mikä on se satovahinkojärjestelmä. Nykyiset vakuutusjärjestelmät eivät palvele riittävässä määrin, vaan on mietittävä muita vaihtoehtoja. Siinä mielessä tällainen rahastomalli olisi hyvin perusteltua. Esimerkiksi jos valtio laittaa 10 miljoonaa ja viljelijät 10 miljoonaa, on vuodessa 20 miljoonaa kartutettu rahastoa, ja jos esimerkiksi 4–5 vuoden välein on satovahinkoja tulossa, niin 80–100 miljoonaa olisi silloin jo rahastossa varoja korvata, ja viime vuoden vahingot olivat 100–150 miljoonan [Puhemies koputtaa] euron välillä.

14.26 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisi toki hyvä kuulla hallituspuolueiden edustajilta argumentteja sen sijaan, että maalaatte kauhukuvia meidän näkemyksistämme. Ollaan sanottu, että tämä tukitapa ei ole oikein. Sen sanoo myös hallituksen esityksen muutama kohta. Siinä sanotaan esimerkiksi, että tämä tuki ei kohdennu tarkoituksenmukaisesti. Tämä on ihan hallituksen esityksen oma kirjoitus. Lisäksi tässä puhutaan juuri tästä ennakkotapausluonteesta. Se, että myönnetään tällä kertaa, ei tarkoita sitä, että mahdollisissa samankaltaisissa tilanteissa tämä tuki myönnettäisiin, ja sanotaan, että tällainen vaara on olemassa.

Kolmas kohta on toki tämä fossiilinen näkökulma. Tämä ei sovi meidän ilmastotavoitteillemme. Tämä tuki ei ole hyvä tuki tässä mielessä. Lisäksi ne harjoittajat, jotka käyttävät ympäristöystävällisempiä tapoja, eivät saa korvausta.

Näihin argumentteihin, jos vastaatte, olisin kiitollinen. Näihin ei ole nyt monen kerran perusteella vastattu. Maalaatte kauhukuvia. Vastatkaa näihin argumentteihin.

14.28 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin tämä satovahinkoasian korvaus on varmaan tullut tässä huolella käsiteltyä, ja selvästi näkyy, että eduskunnassa on vahva tahto, että näissä poikkeusolosuhteissa tullaan vastaan, ja viljelijöille on tarve antaa korvaus. Toivoisin, että eduskunta voisi olla yksimielisesti tämän valiokunnan perusehdotuksen takana, ja niin kuin edustaja Viitanen täällä viittasi, sitähän tämä edustaja Harakan tuleva lausuma tulee korostamaan, että tämä järjestelmä kaipaa selkiintymistä ja parantamista, jotta ei jouduta semmoiseen tilanteeseen, että hyvässä tarkoituksessa viljelijöiden auttamiseksi tehdään huonoa tukipolitiikkaa eli edistetään fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Tänä päivänä, kun me tiedämme, mitkä riskit ilmaston lämpen-

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

nemisestä on ja kuinka paljon joudumme maksamaan kaikkialla muualla päästöjen vähentämisestä, se ei ole järkevää politiikkaa.

Huomautan kuitenkin, edustajat Rantakangas ja Kalmari, että käsittääkseni te olette olleet hallituksessa jo kolme vuotta, eli sinä aikana on mahdollisuus tehdä uutta lainsäädäntöä. Sehän on hallituksen yksi tehtävä, tehdä esityksiä eduskunnalle [Puhemies koputtaa] lainsäädännöstä, eli jos tässä on korjattavaa, niin niitä esityksiä voi tehdä.

14.29 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ainakin minulle itselleni tämä hallituksen esitys edustaa oikeaa suuntaa, sillä tässähän on kysymyksessä maatalouden kulurakenteen pienentäminen. Ja jos olen oikein käsittänyt, niin elintarvikkeiden hinnat muodostuvat maailmanmarkkinoilla vähän eri tavalla kuin Suomen kulurakenne, ja suomalaisen maatalouden yksi suurimpia ongelmia on kova kulurakenne, ja silloin kun hallitus on lähtenyt tielle, että se alentaa kulurakennetta ja nimenomaan energia-puolella, niin linja on täysin oikea. Sen takia minä kiinnittäisinkin huomiota siihen, että tällä vuosikymmenellä viljelijöitten ja yrittäjien ja tietenkin myös muiden ihmisten laskut, sähkölaskut ja energialaskut, ovat nousseet aika paljon, ja yhtenä merkittävänä syynä siihen on Energiavirasto, joka nosti suurimman sallitun tuoton [Puhemies koputtaa] määrää kertaheitolla lähes tuplaksi, taitaa olla jotakin 6 prosenttia. Ja esimerkiksi Fingrid-kantaverkkoyhtiö — jota varmaan kaikki pitävät hyvänä, ja omistajat ovat tiedossa — on tällä vuosikymmenellä nostanut tariffeja vaatimattomat 100 prosenttia. [Puhemies koputtaa] Ehkä tässä salissa kannattaisi näistä asioista keskustella.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja tähän väliin edustaja Hoskonen, teillä vastauspuheenvuoro.

14.30 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että näistä asioista ja perusteista käydään hyvää keskustelua. Ihmetyttää vain sellainen kanta, että kun nyt puhutaan polttoaineveron palautuksesta maanviljelijöille tukalan tilanteen takia, niin sitten sillä ruvetaan viisastelemaan, että onko tämä nyt ilmastopolitiikkaa vai eikö tämä ole.

Ihmettelen edustaja Yanarin puheenvuoroa esimerkiksi maaseutua koskien, maanviljelijöiden traktoreissa käytettävän polttoaineen veronpalautuksesta. Se fossiilinen aine, mikä siellä palaa, se on sitä ilmastopolitiikkaa. Mutta te hyväksytte Suomen suurimman kivihii- len jatkuvan käytön — ja teitte muuten viime vuonna uuden ennätyksen. Valtuutettu Yanarille vain lämpimät onnittelut siitä, että vihreät ajavat Helsingissä energiapolitiikkaa, teitte itsenäiselle Suomelle viime vuonna uuden ennätyksen kivihii- len poltossa, lämpimät onnittelut. [Keskustan ryhmästä: Ohhoh! — Naurua — Kari Uotilan välihuuto] Tiedän sen, että se saattaa käydä vähän verikavioon, niin kuin sanonta kuuluu, mutta se koira älähtää, mihin kalikka kalahtaa.

Tärkeää tässä olisi kuitenkin se, että tukisimme suomalaisten omien energialähteiden käyttöä yhä enemmän ja fossiilinen jäisi [Puhemies koputtaa] sitä kautta sivuun.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä viimeiset vastauspuheenvuorot: edustaja Uotila ja sitten valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Kalli.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

14.31 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy nyt muistaa, että satovahinkoja on tapahtunut ja ne on arvioitu 100—150 miljoonan suuruisiksi. Hallitus kolmannessa lisätalousarviossa päätti tähän hätään tulla 25 miljoonalla. Onko se riittävä, sitä sopii kysyä.

No, sitten se toteuttamistapa oli sellainen, että jätetään ulos siitä ne, jotka käyttävät kotimaisia polttoaineita, vaikka haketta, kuivaamiseen. Onko keskusta todella sitä mieltä, että kun hädässä olevia autetaan, niin ei auteta niitä, jotka käyttävät kotimaista polttoainetta, puuhaketta viljan kuivaamiseen? Ei ole kovin oikeudenmukaista ainakaan vasemmistoliiton mielestä. Se, että vasemmistoliitto ja vihreät ovat tehneet vastalauseen, jossa esittävät tämän huonosti kohdennetun ympäristöpolitiikan vastaisen ja riittämättömän ehdotuksen hylkäämistä ja sen korvaamista paremmalla, on minusta hyvä ehdotus. Kaipaatteko parempaa mallia? Ette nähtävästi kaipa. Me kaipaamme.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja viimeinen vastauspuheenvuoro, edustaja Kalli.

14.33 Timo Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunnan mietintö käsittelyn pohjana on varsin selkeä, ja siinä yksimielisesti lähdetään siitä, että se taakka, joka viljelijöille syntyi, korvataan tällä 25 miljoonalla, ja sitten piste.

Mutta sen lisäksi mietinnössä korostetaan, että meillä ei ole olemassa toimivaa mallia, jolla satovahinkoja voidaan korvata, [Eduskunnasta: Pitäisi olla!] ja todetaan myöskin se, että välttämättä tämä 25 miljoonaa ei kohdennu täysin tasavertaisella tavalla. [Eero Heinäluoma: Rehtiä puhetta!] Mutta nyt pitää muistaa, tämä keskustelu on osoittanut sen, että kun kahdesta eri asiasta puhutaan, niin vellit ja puurot menevät sekaisin. Mutta tässä nyt päätetään siitä — ne, jotka ovat mietinnön puolesta, hyväksyvät tämän tuen ja samalla ilmaisevat sen tahdon: meillä ei ole toimivaa satovahinkojärjestelmää, ja tulevaisuudessa tätä kohdentamista kannattaa miettiä toisella tavalla.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Yanar puhujalistalta.

14.34 Ozan Yanar vihr: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan maatalouden harjoittajille palautettavaksi valmisteveroa väliaikaisesti korotettuna vuoden 2017 aikana maataloudessa käytetystä kevyestä polttoöljystä, ja tämän tarkoitus on, kuten äsken sanottu, kompensoida runsaista sateista aiheutuneita satovahinkoja. Tätä keskustelua täällä on käyty jonkin verran. Tämä on jo toinen käsittely, ja me olemme sitä mieltä, että maatalouden harjoittajia voi ja pitääkin tukea mutta tukitapa ei sovi meille. Tämä on huono tapa. Kävin äsken läpi monta kertaa, minkä takia tämä on huono tapa, mutta kerron vielä kerran. [Keskustan ryhmästä: Ei kannata!]

1) Se, että fossiilisten energialähteiden käyttöä lisätään, lisää ilmaston lämpenemistä. Ilmaston lämpeneminen näkyy voimakkaina sääilmiöinä, joita esimerkiksi hallituksen esityksessä kuvatut rankkasateet ovat. Meidän mielestämme on kestävämpää, jos ilmaston lämpenemisestä aiheutuvia satovahinkoja kompensoidaan keinolla, joka lisää entisestään fossiilisten energialähteiden käyttöä ja siten ilmaston lämpenemistä. Tämä on huono tapa. Hallituksen esitys on siis ristiriidassa omien tavoitteiden kanssa.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

Toinen asia, toinen näkökulma tähän: Tämä energiaveropalautus ei myöskään kohdenu tarkoituksenmukaisesti. Hallituksen esityksessäkin todetaan, että tämä kohdentuu myös sellaisille maatalouden harjoittajille, joilla satovahinkoja on ollut vähän tai ei ollenkaan.

Kolmas asia on ympäristönäkökulma, eli ne maatalouden harjoittajat, jotka käyttävät ympäristöystävällisempiä energialähteitä ja jotka ovat kärsineet satovahingoista, eivät saa tukea.

Lisäksi viimeinen kohta on se, että tämä on ennakkotapaus ja hallituksen esityksessäkin sanotaan, että tässä on vaara, että toistetaan tätä huonoa tapaa kompensoida. Tämän vuoksi me ehdotamme, että lakiehdotus hylätään, ja haluamme, että eduskunta hyväksyisi seuraavan lausuman. Lausuma menee näin:

”Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa uuden esityksen satovahinkojen kompensoimisesta maatalouden harjoittajille. Kompensaation tulee kohdentua oikein sekä kannustaa ympäristöystävällisten energialähteiden käyttöön.”

Kannattaa kompensoida mutta kannattaa tehdä paremmalla tavalla.

14.37 Kari Uotila vas: Arvoisa puhemies! Debattipuheenvuorossa tuli jo asia käytyä aika hyvin läpi, joten tässä yhteydessä tytydyn kannattamaan edustaja Yanarin tekemää hylkäysesitystä ja hänen esittämänsä lausumaehdotusta.

14.37 Harry Wallin sd: Arvoisa puhemies! Toistan vielä sen, että maataloustulo on ollut laskeva jo vuosia, ja tämän vuoden tulo- ja menoarviossa, jonka hallitus esitti, luonnonhaittakorvausta edelleenkin laskettiin. Eli tämän vuoden budjetissa maanviljelijät saivat vähemmän rahaa kuin edellisvuonna.

Meillä oli tosiaan viime kesänä satovahinkoja. Olemme yksimielisiä siitä, että siitä pitää osa korvata. Nopein tapa oli kevyen polttoöljyn kautta, eikä tarvinnut käyttää tukea EU:n hyväksymistä varten EU-komissiossa. Tämä ei siis lisää, edustaja Yanar, ollenkaan kevyen polttoaineen käyttöä. Tämä on historiaa, jonka pohjalta se korvaus tulee. [Ozan Yanar: Ei, vaan tämä voi olla ennakkotapaus!]

Sitten mitä tulee näihin kuivaajiin, niin se on totta, minkä takia on tämä lausuma, että 20 prosenttia kuivaajista käyttää haketta, ja ne kuivaajat, jotka käyttävät haketta, jäävät ilman tätä tukea. Silloin me haluamme, että myöskin kotimaiset polttoaineet, vaihtoehtoiset, hakeet, mitä niitä muita on, myöskin saisivat sen tuen. Sen takia tämä lausuma tässä on.

Mitä tulee sitten tähän korvausjärjestelmämalliin, niin me kävimme, maatalousjaosto, Unkarissa. Siellä on käytössä sellainen malli, jossa on rahasto. Viljelijät kartuttavat rahastoa ja valtio kartuttaa rahastoa. Jos tulee vahinkotilanne, niin silloin sieltä rahastosta korvataan. Mutta ovatko Suomessa viljelijät valmiita tulemaan tähän rahastomalliin? Todennäköisesti eivät.

14.39 Mikko Savola kesk: Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu on ehkä kuulostanut hie-man dramaattisemmalta kuin mitä tämä asia itse asiassa on, sillä kaikki täällä kuitenkin ovat yksimielisesti tämän esityksen kannalla. Eli tämä kertaluonteinen tuki nimenomaan polttoaineisiin viime vuoden satovahingoista johtuen nyt sitten annetaan, keskimäärin 690 euroa per tila. Tämä tuki on 7,7 senttiä litralta. Aivan kuten edustaja Wallin sanoi, niin ei-hän tässä mitään uutta ilmastonmuutosta tai fossiilisten polttoaineiden tukea olla antamassa, vaan nimenomaan viime vuodelta olevaa korvausta niistä hankalista sääolosuhteista johtuen.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

Kaiken kaikkiaan, kun viime vuosi oli säitten suhteen huono ja satovahingot olivat mittavat, niin maatalous on kyllä kipuillut suurissa kannattavuusvaikeuksissa monilta muilta-kin osin. Tällä vaalikaudella on saatu tukimaksatusta ja aikatauluja kuitenkin rukattua paremmin niin, että ne tällä hetkellä toimivat. On saatu maatalousbyrokratiaa purettua monilta osin. Alkuperämerkintöihin on saatu parannuksia, ja edelleenkin halutaan parannusta myös ravintoloitten ruokalistojen osalta ja niin edelleen. Eli koko ajan on tehty ja tehdään. Se on hyvä kuulla, että täällä ollaan yksimielisiä siitä, että maatalouden eteen pitää tehdä toimenpiteitä. Ruuan omavaraisuus on kuitenkin se keskeinen tekijä meille tulevaisuuden kannalta, että me pystymme huoltovarmuuden säilyttämään meidän elintarvikkeissa. Pystymme huoltovarmuuden säilyttämään myös niitten pahempien aikojen varalta, joten haluan kiittää yksimielisyydestä tässä esityksessä ja toivon parempia esityksiä vielä jatkossa lisää.

14.41 Eero Suutari kok: Arvoisa puhemies! Maatalous on pitkään ollut vaikeuksissa, ja viime kesän sateet toivat lisää tähän vaikeusastetta. Nyt tarvitaan nopeita ratkaisuja tähän akuuttiin rahoituskriisiin. Sellainen on nimenomaan tässä tapauksessa löydetty viime kesän satovahinkoja kärsineille maanviljelijöille tästä energiaveron palautuksesta. Kun se on asiantuntijoiden arvioiden mukaan kaikista nopein ja edullisin ja vähiten byrokratiaa aiheuttava keino välittää rahoitusta, niin minun mielestäni tässä on kysymys todella hyvästä ja yksimielisestä päätöksestä.

Vielä lopuksi sanoisin, että kun tässä on tuotu esille nämä ilmastotavoitteet ja meidän ikään kuin niiden vastainen toimintamme tässä tapauksessa, niin olen täysin eri mieltä. Ei tosiaan ole siitä kysymys.

14.42 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Lähetekeskustelussa ja ensimmäisessä käsittelyssä on käyty läpi näitä samoja teemoja, joita tässäkin keskustelussa tänään, eli pohdittu sitä, että yhtäältä on aivan oikein korvata luonnon aiheuttamat haitat maanviljelijöille, mutta toisaalta siihen olisi löydettävä kestävä tapa, joka ei olisi ristiriidassa — itse asiassa juuri pari kolme viikkoa sitten täällä eduskunnan salissa käsitellyn — kansallisen ilmasto- ja energiastrategian kanssa. Mutta en nyt mene siihen sen enempää, vaan totean sen, että sosiaalidemokraatit halusivat valtiovarainvaliokunnassa erityisesti alleviivata sitä, että saisimme näistä mainituista syistä kestävämmän ratkaisun tähän koko kysymykseen.

Emme missään tapauksessa halunneet esittää hylkyä, vaan päinvastoin rakentavasti pohdittua sitä, mitä pitää tehdä, kun ilmastonmuutos tuottaa entistä enemmän haasteita suomalaiselle kasvinviljelylle. Niihin pitää etsiä ratkaisuja nyt sananmukaisesti hyvän sään aikana. Ja kun EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa uudistetaan, niin on luotava kestävämpiä riskien hallinnan menetelmiä, kenties uudenlainen vakuutus äärisäiden varalle. Tietysti pitkällä tähtäimellä paras ilmastovakuutus on se, että ilmastonmuutosta torjutaan uskottavasti ja johdonmukaisesti niin suurissa kuin pienissäkin asioissa. Siksi esitämme sinänsä erinomaisen ja tasapainoisen valiokunnan mietinnön lisäksi vahvistavan lausuman. Se kuuluu näin: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy välittömästi valmistelemaan satovahinkojen korvaamisen mallia, joka korvaa kertaluontoiseksi tarkoitetun menettelyn VaVM 22/2017 vp:n ja MmVL 22/2017 vp:n viittaamalla tavalla, ja joka ei ole ristiriidassa kansallisen ilmasto- ja energiastrategian tavoitteiden kanssa.” Ja kuten edustaja Viitanen aikaisemmin sanoi, niin olisi tietenkin täysin johdonmukaista, että myös ystävämme keskustasta kannattaisivat tätä lausumaa, jota täällä kovasti toivottiin.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

Tämä oli nyt tätä vanhan toistoa, mutta tässä käsittelyssä haluaisin nostaa esiin yleisemmän kysymyksen veroista ja veropopulismista, joka on jäänyt vähemmälle huomiolle. Eli kun nyt pidetään kirkkaasti mielessä se, että SDP ja ilmeisesti koko eduskunta lähes yksimielisesti kannattaa tätä menettelyä juuri tässä järjestelyssä, niin on ongelmallista, jos verojärjestelmä on yleisesti ottaen ainoa joustava keino järjestää eri eturyhmille tarpeellisia luvattuja asioita. Kävi selväksi, että satovahinkojen korvausta ei muun muassa EU-vaatimusten takia voitu järjestää vaihtoehtoisilla tukimenettelyillä.

Kuitenkin yleinen hyvän verotuksen periaate on ollut laajat ja tiiviit veropohjat ilman poikkeuksia, mikä mahdollistaa matalat verokannat. Huomatkaa tämä yhteys. Sosiaalidemokraatteja usein syytetään verojen kiristämisestä silloin, kun haluamme vain tukkia porsaanreikiä, taata yhdenmukaista verotuskohtelua eri sijoitusmuodoille, karsia verotukiaisia, siis tiivistää veropohjaa, joka silloin tuottaa itsestään jo satojen miljoonien eurojen lisätulot. Ja silloin oikean verotusperiaatteen mukaisesti voidaan alentaa veroa. Siksi SDP on johdonmukaisesti esittänyt alempaa ansiotuloveroa varsinkin pieni- ja keskituloisille palkansaajille ja eläkeläisille kuin hallitus. Siis alemmat ansiotuloverot, tiiviimpi veropohja.

Mutta kiusaus jakaa etuja verojärjestelmän kautta on suuri. Kun menokuri on kova ja etuuksia ei haluta lisätä, niin menojen lisäämisen sijaan vähennetään tuloja. Tämänhetkinen hallitus on valinnut muissakin tapauksissa tämän veropohjan puhkomisen, ikään kuin se olisi jotenkin eri rahaa, mikä tuloina menetetään, kuin se, mitä menoina lisätään. Näin meille on syntynyt verojärjestelmään jatkuvasti lisää epäloogisuuksia tai, kuten eräs taloustieteen professori sanoi, härpäkkeitä. Ne tulevat kalliiksi yhteiskunnalle, kuten esimerkiksi niin sanottu yrittäjävähennys, 120 miljoonaa euroa, ja erinäiset muut verojärjestelmään liittyvät tukiaiset. Niistä pitäisi päästä eroon, ja siinä suhteessa tämä koko ajattelu vaatii nyt täysin uudenlaista tulokulmaa.

Tietenkin on sitten erikoista, jos koko hallituksen lähtökohta on se, että ei tarvitse välittää verotuloista, kuten on käynyt ilmi siitä, kun tänne saliin on tulossa kansalaisaloite perintö- ja lahjaverosta luopumiseksi. [Eero Heinäluoma: Lähes miljardi euroa!] Ainakin 740 miljoonaa euroa on se odotus, jota tällä — sinänsä taloustieteilijöiden suuren enemmistön mielestä vähiten haitallisella — verolla vuosittain on saatavissa, joten olisi tärkeää tietää se, että esimerkiksi kokoomus puhuu tässä asiassa yhdellä äänellä, ja mieluiten se olisi valtiovarainministerin ja puolueen puheenjohtajan Petteri Orpon ääni, joka on jo hallitusneuvotteluissa siis vahvistanut sen, että perintö- ja lahjaverot on järkevä ja viisas vero, josta tämäkin hallitus tosin kantaa alentaen tulee pitämään huolen. Olen kyllä huolissani siitä, että tässäkin asiassa kokoomus haluaa ratsastaa kaksilla rattailla. Nimittäin valtiovarainvaliokunnan vastaava, ei siis mikään rivikansanedustaja Timo Heinonen on ilmoittanut julkisesti allekirjoittaneensa tämän kansalaisaloitteen ja jopa yllyttänyt muitakin toimimaan samoin, eli kokoomuksessa kuitenkin halutaan myöskin poistaa saman tien tämä perintö- ja lahjaverot kertomatta, mistä nämä rahat mahdollisesti tilalle otettaisiin tai mitä lisää leikattaisiin. Näillä kaksilla rattailla ei ole soveliasta ratsastaa, ja siksi toivon, että puheenjohtaja Orpo mahdollisimman nopeasti kertoo, mikä on puolueen todellinen kanta.

14.49 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Tiedän rattaitten määrästä, [Pia Viitanen: Paljon!] kun puhutaan kokoomuksen politiikasta ja veroista.

Mutta tähän lakiesitykseen, minkä hallitus on tehnyt ja mistä valtiovarainvaliokunta on yksimielisen mietinnön tehnyt, täytyy näin vasemmistolaisena kansanedustajana sanoa,

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

että otan sen tukkapöllyn vastaan, mitä sitten ryhmästä tulee, mutta tulen äänestämään kylä sen esityksen puolesta ja erityisesti siitä, että mietinnössä on erittäin ponnekkaasti otettu kantaa siihen, että pitää olla muita keinoja. Nyt on, niin kuin edellä edustaja Harakka totesi, se hyvän sään aika. Nyt pitää luoda järjestelmää.

Edustaja Wallin toi esille tämän rahastomallin, mitä edustaja Hautalakin puheenvuorosaan komppasi, eli jotakin pitää pystyä rakentamaan yhdessä tuumin, koska nyt eduskunta on tässä asiassa niin yksimielinen ja yksikantainen, että meidän pitää turvata suomalainen alkutuotanto ja sen kaikki työllisyysvaikutukset. Omista äänistäni Satakunnassa, joka on elintarvikemaakunta, iso osa tulee elintarviketöntekijöiltä, ja meille se on todella tärkeää, että alkutuotanto on hyvissä voimissa ja se pystytään turvaamaan. Sen takia pitää olla sen maaseutuelinkeinon ja elinvoimaisuuden puolesta tässä talossa. [Ritva Elomaa: Hyvä!]

Pidän tavallaan valitettavana, että meidän omat keinovalikoimat eivät pystyneet siihen — jos olen oikein ymmärtänyt, niin minulle on kuiskattu, että EU olisi puuttunut johonkin muuhun järjestelmään, jolla oltaisiin voitu tasapuolisemmin järjestää tämä niin, että naapuri ei jää ilman, jos on samansuuruiset vahingot kuin toisella naapurilla. Se on tässä se epäoikeudenmukaisuus, mikä näin vasemmistolaisena kansanedustajana pikkuisen niin kuin kuohuttaa, että minkä takia se viljelijä, joka sillä hakkeella kuivattaa, jää nyt niin sanotusti tiiron osalle, kun olisi ollut niin paljon oikeudenmukaisempaa, että olisi voitu vaikkapa kolmen edellisen vuoden sadon perusteella katsoa sen satovahingon todellisen määrän mukaan ja jakaa tämä 25 miljoonaa euroa sitten tasaisesti ja oikeudenmukaisemmin niin, että ne, jotka ovat kärsineet eniten, olisivat eniten saaneet. Mutta jos se kerran on ollut mahdotonta, niin tämä on se järjestelmä, millä nyt pystytään apuun jollakin tavoin rientämään.

Kyllä tässä on todellakin semmoisia erittäin hyviä perusteita tähän kertaluontoisuuteen, sillä meillä on myös tiloja, joilla ei ole kasvinviljelyä juuri nimeksikään mutta jotka ovat erittäin suuria elintarviketuottajia alkukasvatuksen osalta, eli vaikkapa nyt maitotilat tai lihatilat, jotka ostavat naapureiltaan rehut. He ovat yhtä lailla niitten polttoaineiden tukien piirissä, vaikkei ole yhtään tuotantoa viljankaan suhteen.

Arvoisa puhemies! Esitys on hyvä, ja hienoa kuunnella, että täällä ollaan yhtä mieltä siitä, että tähän hätään pitää vastata ja järjestelmää pitää tulevaisuudessa kehittää. — Kiitos.

14.53 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä keskustelu polttoainevevon palautuksesta maanviljelijöille kuvaa hyvin sitä suomalaista keskustelua, miten tässä maassa suhtaudutaan maaseutuun ja yleensä siihen työhön, mitä siellä tehdään. Maanviljelijöiden ahdinko tänä päivänä on käsin kosketeltavissa. Yksi iso syy siihen tietenkin on tämä syntynyt säästä johtuva katovuosi, mutta muutenkin viime vuosien aikana maatalouden tilanne on mennyt koko ajan heikompaan suuntaan, ja välillä tuntuu, kun tuolla kuuntelee puheenvuoroja, että siitä jopa joku iloitsee, että näin on tilanne. Tosiasiassahan tässä on kuitenkin tilanne sellainen, että noin 300 000 ihmistä saa leipänsä kotimaisen ruuan valmistamisesta sen eri vaiheissa, tilalta valmiiseen ruokapöytään, eli kysymys on äärimmäisen vakavasta asiasta. Asian tekee vielä vakavammaksi se, että samaan aikaan kun Suomessa haetaan keinoja, millä voitaisiin maatiloja tukea, että ne pysyisivät mukana tuotannossa ja suomalaisessa pöydässä olisi ruoka suomalaista ruokaa, puhdasta ruokaa, niin sitten kun niitä keinoja aidosti lähdetään etsimään, niin tuntuu, että eipä niitä oikein taida löytä — tai ainakaan yhteisymmärrystä siinä. Toki tämä mietintö on yksimielinen, mutta

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

mitä tänäkin päivänä tuota keskustelua on kuullut, niin vaikea minun on tuosta sanoa, että tuo nyt on yksimielistä keskustelua.

Joka tapauksessa tämä eurooppalainen maatalouspolitiikkahan tietää sitä, että meillä ei ole mahdollisuuksia tilojen suoraan tukemiseen. Kaikki on tätä yhteistä eurooppalaista maatalouspolitiikkaa. Tämäkin palautusmalli, missä nyt polttoaine- ja eläintuotteen palautuksista tiloille on kysymys, on EU:ssa koeponnistettu, että onko tämä ok, ja sieltä on näytetty vihreää valoa, että näin on. Kuitenkin yhteisen maatalouspolitiikan puitteissa, kun me puhumme, on syytä muistaa se, että ne keinot, millä näitä hommia tehdään elikkä tilojen ahdinkoa helpotetaan, ovat erittäin rajalliset. Sen takia on aivan välttämätöntä, että suomalaisissa ihmisissä löytyisi vihdoin ja viimein yhteisymmärrys, millä me suomalaista ruokaa aidosti tuemme, eli käytämme silloin suomalaista ja jätämme sen tuontiruuuan mahdollisimman vähäksi.

Kuten tässä valtiovarainvaliokunnan mietinnössä todetaan, näiden satovahinkojen korvauskeinoja ei tänä päivänä käytännössä enää ole. Satovahinkomenettely loppui tästä maasta vuonna 2015, sen jälkeen ollaan oltu tuulijolla tässä asiassa. Tämä verotuksellinen keino, mitä nyt käytetään, aivan kuten valiokunnan mietintö sanoo, on käytännössä se ainoa keino. Elikkä tämä tarkoittaa sitten sitä, että tästä eteenpäin suomalaisten kuluttajien, suomalaisten ihmisten tulee joka kerran, kun kaupassa käy, miettiä sitä, mitä tässä maassa halutaan tehdä: säilyttämekö me ne 300 000 työpaikkaa vai ostammeko sitä halpaa hollantilaista ruokaa, tai mistä tahansa sitä nyt tähän maahan tuodaan? Joka tapauksessa muistatte sen eurooppalaisen tutkimuksen, jonka tulos oli sellainen, että erilaisissa elintarvikkeissa oli valtava määrä erilaisia haitta-aineita — muun muassa broilereista löytyi salmonellaa lähes poikkeuksetta kaikista — niin että se on sitten sitä karua totta, mikä tuolla markkinoilla tänä päivänä on. Kyllä meidän suomalaisten kannattaisi pikkuhiljaa mennä siihen suuntaan, että käytämme omia puhtaita elintarvikkeitamme, koska viime kädessä on kysymys meidän omasta terveydestämme, kansanterveydestämme, ja nyt kun tuosta sote-uudistuksesta kiistellään tässä talossa aika ankarasti tänä keväänä, niin tässä elintarvikeasiassa on kysymys myös kansanterveydestä, miten terveenä me pysymme vai sairastammeko MRSA-bakteeria tai salmonellaa tai jotakin muuta. Elikkä tämä on erittäin vakava asia.

Lopuksi, arvoisa puhemies: Yksi keinohan tähän on olemassa, millä voidaan kotimaisien polttoaineiden osuutta kasvattaa — sillä keinoin, että fossiilisia vähennetään. Toivoisin, että eduskunta ottaa tämän huomioon ja lähdetään aidosti kehittämään järjestelmiä, joissa luodaan nestemäisten polttoaineiden rakennetta sillä tavalla, että sinne lisätään yhä enemmän kotimaista biopohjaista osiota, niin että jonain päivänä saavutamme sen tilanteen, että voisimme ajaa esimerkiksi puhtaasti kotimaisella polttoaineella suomalaisilla pelloilla eikä tarvitsisi käyttää enää fossiilisia aineita. Teknisestihän se on täysin mahdollista jo tänä päivänä. Tekniikka on aivan yksinkertaista. Kun saksalaiset käyttivät sitä jo toisen maailmansodan aikana, niin eihän tuo nyt ihme ole, jos vuonna 2018 Suomi pikkuhiljaa tekisi määrätietoisin päätöksen, että tällaista järjestelmää kohti mennään. Brasiliasa ajetaan tänä päivänä henkilöautoilla, jotka ovat bioetanolilla käyviä autoja. Siellä se ei ole mikään ongelma. En usko, että se täälläkään olisi ongelma.

14.58 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Heti alkuun haluan kannattaa edustaja Harakan tekemää lausumaesitystä ja toiseksi todeta, että en halua tässä toistaa niitä argumentteja, mitä tässä on tullut jo esille siitä, että tämä valiokunnan näkemys on yksimielinen.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

nen myös niiden huomioiden suhteen, mitä sosiaalidemokraatit omassa mielipiteessään esittävät. Itse asiassa lausumassamme olemme esittämässä sitä samaa, mitä koko valiokuntakin mietinnössään miettii. Eli siksi täsmennän, että kysymyksessä on viestin vahvistus, ja siksi toivon, että esimerkiksi keskustalaisilta edustajilta, muun muassa edustajilta Rantakangas ja Kalmari, tulisi tukea tälle esityksellemme. Ilmeisesti heillä ei ollut mahdollisuutta osallistua ykkösvaiheessa tähän käsittelyyn, koska silloin käsittelyilmapiiiri oli huomattavasti sopuisampi ja silloin tunnuttiin pitävän hyvänä sitä, että SDP:kin on tämän mallin takana. Mutta yhtäkkiä oli vähän sävy muuttunut, kun edustaja Rantakangas vähän dramatisoi ilmeisesti lukematta tarkemmin siitä, mistä oli kysymys.

Mutta, puhemies, haluan sanoa vielä sen, minkä toistin täällä aiemminkin, että uskon, että koko maatalouden etu on se, että meillä maataloudessa käytettävät menetelmät ovat kestäviä ja eettisesti hyväksyttäviä. Ja siksi uskon, että ihan tosissaan, kun mietimme myös ilmasto- ja ympäristökysymyksiä ja tälle korvaavia mahdollisuuksia tulevaisuudessa, puhumme koko maatalouden pärjäämisen puolesta, koska kuitenkin kuluttajat arvostavat eettisiä valintoja.

Toinen seikka, mikä on kovin ajankohtainen ja minkä totesin viimeksikin, on eläinten hyvinvointi. Myös näitä asioita ihmiset arvostavat entistä enemmän, ja siksi olisi hyvin tärkeää, että nyt tulossa oleva eläinsuojelulaki olisi edistyksellinen. Ja sen suhteenhan on, puhemies, luvalla sanoen aika paljon nyt epäilyjä, että se ei olisi riittävän edistyksellinen. Monet eläinsuojelijat ovat esittäneet huolensa, ja toivon, että tässä yhteydessä saisin vielä kerran lähettää terveiset myös sen osalta valmisteluun.

15.00 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Vähän huolestuneena kuuntelin tiettyjä puheenvuoroja, ja jos olisin tuolla maatilalla tekemässä töitä... Aika vähän tuntuu se huoli joillekin ihmisille merkitsevän, kun miettii sen ihmisen kannalta eikä täällä pelkästään fossiilisena polttoaineena tai muina. Sain ainakin itse paljon yhteydenottoja viime syksyn jälkeen, ja siellä oltiin todella pulassa ja rahaa ei tuntunut olevan juuri mihinkään. Siinä mielessä on hieno asia, että tämä korvaus tulee ja tapahtuu, ja ainakaan itse en voi lähteä allekirjoittamaan mitään sellaisia, että näin en koskaan voisi enää tehdä. Jos jotkut ovat pulassa, niin kyllä heitä täytyy voida auttaa. En minä täällä semmoisia lupauksia voi lähteä antamaan. Että tilanteiden mukaan täytyy elää.

Tuo vihreiden ajatus siitä, että tämä pitäisi kokonaan hylätä, tuntuu aika erikoiselta. Jos haluaa järjestelmää kehittää, niin kehitetään. Perussuomalaisethan ehdotti vaihtoehtobudjetissaan viime syksynä tällaisen satovahinkomallin kehittelyä ja olimme siihen panostamassa 20 miljoonaa rahaa, mutta eipä silloin tullut vastakaikua keneltäkään siinä keskustelussa. Hyvä, että tulee nytten.

Tuossa SDP otti perintöverotuksen esille, ja kiinnitin siihen huomiota. Täällä on nyt SDP:n edustajia, ja toivonkin SDP:n kantaa nyt, koska tässä puheenvuorossa Harakka puhui siitä, että veropohjan pitää olla tiivis ja ilman poikkeuksia pitäisi lähteä liikkeelle ja ansiotuloveroa alentaa. Itse olen samaa mieltä, että erityisesti pieni- ja keskituloisten verotusta voitaisiin ansiotuloveropuolella alentaa mutta myös eläkeläisten vähennyksiä kasvattaa, jotta heillä ei olisi kireämpi verotus. Mietin sitä, että aika kova hyökkäys perintöverotusta kohtaan. Itse pyysin tuolta Veronmaksajain Keskusliitosta materiaalia tässä jokin aika sitten, ja heidän johtava lakimiehensä lähetti minulle viimesyksyisen luentomateriaalin, jossa tämä Juha Koponen kertoo, että niin sanottu keskiluokka maksaa pääosan veroista ja veronmaksu laitetaan jo suhteellisen pienistä perinnöistä ja progressio on suhteellisen jyrk-

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

kä. On hyvä muistaa, että se arvonmääritys tapahtuu aina kuolinhetkeen ja ne verot maksetaan, vaikka leski jäisi siihen asumaan, sen asunnon arvon mukaan, vaikka se olisi siinä kymmenen vuotta asuessa kohonnut moninkertaiseksi.

Kävimmekin tästä jonkin verran edustaja Harakan kanssa jo aikaisemmin debattia. Hän ilmoitti silloin mediassa, että perintö- ja lahjaverot on markkinatalouden paras vero, koska se ei kohdistu työhön vaan ansaitsemattomaan tuloon. No, onko se ansaitsematonta, jos esimerkiksi puoliset asuvat yhdessä ja siitä sitten toinen kuolee ja verotetaan? Yhdessä siinä rekeä on vedetty. Edustaja Harakan mukaan se on myös oikeudenmukainen ja taloutta tehostava vero. No sittemmin hän on kyllä mediassa pikkusen tullut minun kannoilleni, koska minä esitin, että kohtuuttomuudet pitää poistaa, eli siellä on leskien asemaa, sisarusten asemaa — esimerkiksi veljekset asuvat yhdessä maatilalla yhteisessä taloudessa. Juuri sain yksi päivä puhelun, että veljekset asuvat kahdestaan, ovat lapsettomia, ja kun toisesta aika jättää, toinen joutuu kalliimman veroluokan mukaan maksamaan sen veron.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisa edustaja! Pyytäisin ystävällisesti, että huomioisitte asiakohdan, jota tällä hetkellä käsitellään.

No halusin nyt ottaa tämän esille, koska edustaja Harakka toi tätä perintöverotusta tähän aika laajasti ja haastoi tässä puolueita. Olen kiitollinen siitä, että hän on tullut enemmän perussuomalaisten linjoille tämän debattimme jälkeen.

Tämä maatalouden tukeminen on erittäin tärkeä asia, ja kuten perussuomalaisten edustaja Elomaa tuossa esitti, on erittäin hyvä, että maataloutta tuetaan, ja kiitän siitä, että heidät on muistettu.

15.04 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän toiveenne siitä, että pysyttäisiin tässä asiakohdassa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Todellakin, edustaja Harakka.

Mutta kun tuossa nyt haastettiin näkemystäni perintö- ja lahjaverosta ja todettiin minun tulleen perussuomalaisten linjoille, niin tämä [Puhemies koputtaa] olisi tietenkin mahdollista vain, jos perussuomalaisilla olisi tässä asiassa joku linja. Se ei ole hahmottunut.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Harakka, nyt noudatetaan niitä pelisääntöjä, mitä tässä talossa noudatetaan. Kun kerran puutuin edustaja Meren lähtiessä asiasta tuonne liikkeelle, niin minä puutun myöskin teidän tapauksessanne. Nyt perintö- ja lahjaverosta tässä yhteydessä ei keskustelua käydä. [Puhemies koputtaa]

Selvä, mutta saanko jatkaa...

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Seuraava puheenvuoro on edustaja Reijonen.

15.05 Eero Reijonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Täällä on käyty laajaa keskustelua vähän asian sivustakin, jos näin sanoisin, on käsitelty veroasioita hyvinkin laajasti. Jotenkin välillä tuntui siltä, kun laajasti puhuttiin, että kaksilla rattailla ajajia on paljon, taitaa

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

olla rattaitten laakerit aika kuumina jossakin päin Suomea. Mutta sinänsähän tämä asia on suomalaisen maaseudun ja tuottajien näkökulmasta äärettömän tärkeä asia, ja sen pitäisi olla tämän keskustelun keskiössä minun mielestäni.

Me kaikki tiedämme sen, että olosuhteet vaihtuvat vuosittain maanviljelyksessä mutta myös alueelliset erot ovat varsin suuret, sekin on totta. Lunta on tällä hetkellä itäisessä Suomessa reilu metri, puolitoista metriä. On oletettavaa, että keväällä on tulvia. Saattaa käydä niin, että viljaa saadaan maahan huomattavasti myöhemmin kuin normaalisti, ja se saattaa olla taas uhka sille, että vilja ei ehdi tuleentua ja kypsyä hyvissä ajoin, eli uhkatekijöitä varmasti maaseudulla riittää.

Keskustelussa oleva asia on tärkeä ja tärkeä kädenojennus viljelijöille. Toivon, että täällä nyt ei tarvitsisi äänestää tästä asiasta. Summa on sinänsä varsin pieni mutta tärkeä kädenojennus viljelijöille. Tuottajat tekevät työtä pitkiä päiviä. Varsinkaan ne tuottajat, joilla on karjataloutta, eivät ole työaikalain piirissä. Siellä on lähdettävä liikkeelle joka aamu, joka ilta ja myöskin viikonloppuna. Tämä meidän kaikkien täytyy muistaa. Suomalaisen ruoan puolesta tässä salissa varmasti kaikki haluavat puhua, ja niin myöskin itse teen. Mutta jos tuottajan selkä taivuttaa, niin sitä suomalaista ruokaa ei sitten olekaan jatkossa saatavissa.

Tässä on kysymys myös siitä, miten siemenviljaa on saatavissa, jos näitä tulvavahinkoja ja satovahinkoja joka syksy tulee. Siemenviljan laatu kärsii ja myös hinta nousee, ja tämäkin on sitten tuottajan kukkarolla selkeästi nähtävissä.

Huoltovarmuuskysymykseen täällä on jo viitattu, se on tärkeä asia. Toivon, että se otetaan ihan tosissaan.

Edustaja Hautala muun muassa on esittänyt täällä uutta mallia. On keskusteltu mallista, onko se hyvä vai huono. Minusta näitä malleja kannattaa yhdessä ihan oikeasti miettiä. Minun mielestäni nämä veroasiat eivät oikein tähän asiaan sovellu, mutta totean vain, että veronkiristykset eivät kyllä tue talouskasvua missään vaiheessa. — Kiitoksia.

15.08 Lea Mäkipää sin: Arvoisa puhemies! Tiedämme, että sääolosuhteet ovat vaihdelleet ei yksistään Suomessa vaan Euroopassa ja muuallakin maailmassa, eli maatalous on erittäin riippuvainen säästä. Mutta tärkeintä on tällä hetkellä, että hyväksymme sen noin 25 miljoonaa tähän viljelijöitten satovahinkojen korvaamiseen.

Sitten jos haluamme lukea tätä mietintöä, niin meillä ei tarvitse olla muuta kuin sisälukemisen taito. Täällä on sanottu, minkä takia täällä on hylkyehdotuksia tai jotain muuta, mutta täällä sanotaan näin, että ”korvaustapa jouduttiin istuttamaan voimassa olevaan energiaveron palautusjärjestelmään”, ja edelleen sanotaan, että ”vaikka korvausperuste on luotettavin käytettävissä oleva, sen yhteys viljelijäkohtaisiin menetyksiin on epäsuora. Se jättää sen vuoksi katveeseen ne viljelijät, jotka käyttävät kuivaukseen esimerkiksi haketta. Vastaavasti lisätukea voi ohjautua myös viljelijälle, jolle ei ole aiheutunut tosiasiallisesti vahinkoa”.

Mutta, arvoisa puhemies, jos haluamme taas ymmärtää, mitä täällä valiokunnan mietinnössä on yksimielisesti lausuttu, niin täällä ei sen tähden tarvita mitään lausumaehdotuksia. Luen tämän tästä: ”Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että korvaus on kertaluonteinen, kuten on tarkoitus. Jotta näin käy, satovahinkojen korvaamiseen on luotava tavalla tai toisella hyväksyttävä ja toimiva malli.” Tämä on erittäin yksinkertainen mietintö, ja jos tästä pidämme kiinni, niin me kaikki saamme tätä tukea yksimielisesti. Kun on kuunnellut tässä parin tunnin aikana sekä vasemmistoa että oikeistoa, niin me olemme kaikki samoilla jäljillä, että tästä vaan paukautetaan yksimielinen mietintö.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

15.11 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän on hyvä yhtyä, että me olemme kaikki tästä samaa mieltä. Siksipä täytyykin todeta, että kun täällä alettiin käydä istunnon alussa debattia kovin syyttävään sävyyn, minkä edustaja Rantakangas aloitti, ja hän kyseenalaisti SDP:n metodit kaikessa ja haluammeko tukea maataloutta, niin olisi, puhemies, minustakin kohtuullista, että kaikki tiedostaisivat sen, että itse asiassa me esitämme vahvennusta tälle samalle sanomalle, minkä koko valiokunta oli omassa mietinnössään tuonut ilmi.

Siksi, puhemies, toistan edelleen, että toivon, että edustaja Rantakangas, joka kovasti jo meihin kritiikkiä osoitti, pahoittelisi tätä lausuntoaan ja äänestäisi sitten vaikka meidän lausumamme puolesta.

15.11 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Vielä tuossa äskeisessä puheenvuorossani, jonka tuolta pöntöstä kävin pitämässä, jäi se huomio sanomatta, että tällä mietinnöllä ja tällä toimenpiteellä ei lisätä ilmastonmuutosta negatiivisesti. Pitää todeta, että tässä se polttoöljy on jo käytetty. [Timo Harakka: Miksi hylky?] Siinä mielessä uskallan olla oman valiokuntani yksimielisen mietinnön takana, minkä edustaja Harakka ääneen luki, ja sillä tavoin tulen salissa äänestämään tästä asiasta ja sen tukkapölyn sitten kestäen, mitä ryhmältäni tuleman pitää.

Mutta joka tapauksessa tätä kertaluontoisuutta ja sitä, että on tämä vahvistava lausuma, minkä SDP on edustaja Harakan toimesta tehnyt, pidän kyllä kannatettavana, vaikka edustaja Mäkipää tuossa hyvin perusteellisesti sanoi, että se on jo kaikki tuossa mietinnön sisällä. [Lea Mäkipää: Niin on!] Nyt on kysymys siitä, lisäämmekö vielä yksituumaisuutta ja korostammeko sitä, kuinka tärkeää on edelleen edetä niin, että nyt tämän hyvän sään aikana tehdään niitä muutoksia, joita todellakin pitää tehdä, sillä emme koskaan voi tietää, koska seuraavat heinäsiirkkaparvet, tulvat ja raekuurot tulevat tähän maahan. Eivät sitä tienneet poliisit, eivät sairaanhoitajat, kun kiky-sopimusta tähän maahan tehtiin tämänkin hallituksen hyvällä avustuksella.

15.13 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat ja muut paikalla olijat! Tässä alussa käytiin keskustelua, mistä se maito tulee, tuleeko se purkista. Purkista se lasiin tulee, mutta jostain se täytyy, edustaja Myllykoski, sinne purkkiin myös saada, ja siihen tarvitaan kotimaista ruuantuotantoa ja lypsykarjatilajoja tulevaisuudessakin, ja vilja pitää leipään myös saada, ja siihen tarvitaan myös omaa ruuantuotantoa. Oma ruuantuotanto on arvo- ja myös huoltovarmuuskysymys. Niin kuin tässä keskustelussa ja jo edellisessä käsittelyssä esille on hyvin tullut, viime syksy oli poikkeuksellinen suomalaiselle ruuantuotannolle ja suomalaiselle maanviljelijälle. Syksyisten satovahinkojen määräksi tässä mietinnössä arvioidaan jopa 150 miljoonaa euroa ja siitä loppupelissä tässä esityksessäkin vain hyvin pieni osa pystytään korvaamaan näille suomalaisen ruuan tuottajille. Tuo tuki on keskimäärin vain noin 690 euroa, kaiken kaikkiaan 25 miljoonaa. Ei ole kyse suuresta kädenojennuksesta, mutta kun meidän ruuantuotantomme on hyvin herkässä ja vaikeassa tilanteessa, niin tämänkin on monelle tilalle tärkeä asia. Tässä esityksessä on siis kyse kertaluontoisesta satovahinkokorvauksesta, ja tähän tapaan on päädytty sen kautta, että tämä on EU-lainsäädännön mukainen ja toisaalta tämä on ollut helppo ja nopea, joustava ja kustannustehokas keino tulla vastaan tässä poikkeuksellisessa tilanteessa.

Keskustelussa on hyvin tuotu esille muun muassa se, miten satovahinkojärjestelmä päättyi vuonna 2015 ja nyt on haettu tällainen poikkeuksellinen ratkaisu. Niin kuin tässä kes-

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

kustelussa on esille tuotu, ei pidä mennä sanomaan, että tämäntyyppistä mallia ei enää tarvittaisi. Voi olla, että tarvitaan, mutta toivottavasti ei tarvita vaan löydetään siinä aikataulussa parempi malli, jolla pystytään kohdentamaan se vielä tätä oikeudenmukaisemmin kaikille suomalaisille ruuantuottajille, joille näitä satovahinkoja poikkeuksellisista sääolosuhteista aiheutuu. Tässä, niin kuin keskustelussa on esille tullut, osa käyttää esimerkiksi haketta, on siirtynyt jo uusiutuviin energiamuotoihin, ja silloin tietysti voi olla, että tämä korvaus ei kohdistu heille oikeudenmukaisella tavalla. Mutta niin kuin keskustelussa ja valiokunnan mietinnössä esille tuodaan, tämä on nyt kertaluontoinen ratkaisu tässä vaiheessa ja on tarkoitus etsiä nopeasti uusi malli, joka on hyväksyttävä ja toimiva malli vastaaviin tilanteisiin. Ehkä tätä keskustelua kuunnellessa on tullut vähän sellainen olo, että kuka on eniten tosissaan auttamassa suomalaista ruuantuotantoa ja suomalaisia ruuantuottajia. On hyvä, että tuntuu ainakin nyt tämän keskustelun valossa siltä, että suomalaiselle ruualle puolustajia löytyy ainakin sanoissa ja toivottavasti jatkossa myös teoissa.

15.17 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! En varmaankaan vähillä edustajavuosillani oikein ymmärrä näitä kaikkia eduskunnan käytäntöjä, mutta kun edustaja arvosteli minuuttikaupalla minua nimeltä mainiten ja kun puhemies antoi vastauspuheenvuoron, niin voisin olettaa, että saan sen vastaukseni lausua. Mutta tässä järkeni osoittautui vajavaiseksi.

Kuinka jouduimme tähän perintöverokeskusteluun, juontui siitä aivan aiheellisesta huolestani, miten verojärjestelmän käy, jos tämä rakenteellinen tapa järjestää näitä kertaluontoisia tai muuten eturyhmän kipeästi ja nopeasti kaipaamia etuja järjestetään sillä tavoin, että kajotaan verojärjestelmään uusilla alennuksilla, huojennuksilla tai muutoksilla. Nyt ei siis ole kyse siitä, onko tuo etuus perusteltu vai vähemmän perusteltu, vaan siitä, että verojärjestelmän eheys, loogisuus ja ennakoitavuus kärsivät, ja norminpurun sijaan joudutaan sitten siihen, että tulee yhä uusia poikkeuksia ja sääntöjä, jotka muuttavat tätä jo tiedettyä kantaa.

Kuten sanoin, tällä hallituksella on sen sijaan, että se vähentäisi menoja tilanteessa, jossa etuuksia on leikattu, ollut kiusaus myöntää lisää tuloja omille eturyhmilleen sitä kautta, että tehdään poikkeuksia verojärjestelmään. Tämä johtaa siihen, että veropohjan tiiviys kärsii ja veropohjan laajuus kärsii, ja sillä tavalla tämä koko julkisten palvelujen rahoitus on heikentynyt merkittävästi tämän hallituksen aikana. Siksi jouduin kysymään sitä, että kun meillä on näitä hyvin perusteltuja veroja, niin miksi ihmeessä täällä eduskunnassa esimerkiksi edustaja Heinonen edustaa sitä kantaa, että perintö- ja lahjaverosta tulisi luopua välittömästi, kun se ei edes ole kokoomuksen kanta?

15.19 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Voi sanoa tästä mietinnöstä, mitä tässä parhaillaan käsittelemme, että onneksi se on yksimielinen. Nämä jälkipuheet, mitä tässä on nyt on käyty, ovat kyllä minun mielestäni vähän hämmentäviä. Tämän keskustelun laatu kuvaa tilannetta Suomessa tällä hetkellä erittäin oivallisesti. Kun kuitenkin tässä maassa, jos me haluamme luoda elintasoja Suomeen ja uutta työtä, uutta kasvua ja uusia vientituotteita, se tarkoittaa ihan varmasti sitä, että meidän on luonnonvarojamme käytettävä entistä enemmän ja entistä viisaammin. Viitataan esimerkiksi käytyyn keskusteluun silloin kun maankäyttödirektiiviä, LULUCF:ää, valmisteltiin tässä talossa tai uusiutuvan energian kestävyyskriteereitä aikoinaan: täällä oli valtavan suuria ristiriitoja siitä, että ei saa käyttää metsää, ei saa käyttää maata. Meidän pitää muuttaa asennetta tässä talossa, jos me haluamme saada Suomen talouden parempaan kuntoon ja ihmisille töitä. Meidän on

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

käytettävä koko maan mahdollisuuksia hyväksi. Sellainen keskustelu, [Puhemies koputtaa] jossa rajoitetaan kaikkea, ei ole mistään kotoisin.

15.20 Hannakaisa Heikkinen kesk: Arvoisa herra puhemies! Mielenkiintoista keskustelua tunti ja 20 minuuttia suomalaisesta ruuasta, suomalaisista ruuantuottajista. Näin suomalaisena ruuantuottajana, viljan- ja maidontuottajana, minun täytyy kyllä sanoa, että välillä huomaa, että tiettyjen kansanedustajien puheenvuoroissa ymmärrys itse asiasta on kapeahko ja halu on enemmänkin politikoida. Mutta on todella tärkeää, että tuo satovahinkojen korvauksen mietintö on yksimielinen ja siellä tunnustetaan se tosiasia, että tämä valittu tapa on paras mahdollinen tässä tilanteessa. Tällä mennään näin eteenpäin.

Lausuma on tarpeellinen, mutta haluaisin tässä kuitenkin muistuttaa, että tässä ollaan puhuttu ja väiteltä tästä laajemmasta kontekstista mutta yksi asia ja ulottuvuus on jäänyt kokonaan käsittelemättä. Siihen emme pysty varmaankaan suuresti vaikuttamaan nopealla aikavälillä, silti kaikki toimenpiteet ilmastonmuutoksen hidastamiseksi ovat tarpeellisia. Mutta toinen puoli, se tuki, mitä me voimme Suomessa tehdä oman maan viljelyn kannalta ja kansainvälisesti, on se, että meillä pitää olla halu kehittää lajikkeita ja halu tukea viljelijöitä siihen, että me pystymme käyttämään sellaisia lajikkeita, jotka kestävät uudenlaisia sääolosuhteita, ja se, että meidän peltomme ovat siinä kunnossa, että ne kestävät tällaiset ääri-ilmiöt.

Vielä tuohon korvaussummaan: Vajaa 700 euroa. Sillä esimerkiksi oma perheeni syö puolitoista kuukautta hyvin, kapeammalla pussilla vähän pitempäänkin. Kyllä sillä jokin merkitys on, ja kiitos siitä hallitukselle tässä tilanteessa.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

4. Lex Malmi, Laki Helsinki-Malmin lentopaikasta

Kansalaisaloite KAA 1/2017 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2018 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Eduskunta on ensimmäisessä käsittelyssä yhtynyt liikenne- ja viestintävaliokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämistä. Nyt päätetään eduskunnan lausumasta.

Keskustelu

15.23 Mika Raatikainen ps: Arvoisa puhemies! En puhu paljon, mutta koetan puhua asiaa. [Eero Heinäluoma: Kuten?] Valitettavasti Lex Malmi -kansalaisaloite koki nyrkkeilytermeillä niin sanotun teknisen tyrmäyksen. Siksi teen seuraavan lausumaehdotuksen: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin korvaavien lentokenttätoimintojen turvaamiseksi pääkaupunkiseudulla hyvien yhteyksien päässä. Ilmailutoimintojen jatkuvuus Malmin lentokentällä on turvattava, kunnes korvaava, vastaavat toiminnallisuudet turvaava lentokenttä on valmistunut.” — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

15.23 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Tässä tehdään peruuttamaton virhe. Sitä kadutaan vielä. Olen pettynyt ja surullinen.

15.24 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin totean, että kannatan edustaja Raatikaisen esittämää lausumalisäystä, joka poikkeaa siitä valiokunnan lausumasta, jossa myös edellytettiin lentokenttätoimien turvaamista, mutta me perussuomalaiset halusimme siihen nimenomaan, että se tulee tänne pääkaupunkiseudulle eikä siis minne tahansa ja että Malmin lentokentän toiminta on turvattava siihen saakka, kunnes tuo vastaava kenttä löytyy täältä pääkaupunkiseudulta.

Kävimme jo viimeksi tosi vilkkaan keskustelun tästä Malmin lentokentästä, ja toivon todellakin, että tätä historiallista aluetta ja erittäin tärkeää aluetta ei missään olosuhteissa rakennettaisi — ja hyviä päätöksiä kaikille, jotka kuuntelevat tätä nyt. Pidetään Malmin lentokenttä pystyssä.

15.25 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Raatikaisen lausumaehdotus hyväksytyksi tullessaan mielestäni täsmentäisi eduskunnan tahtotilaa. Nythän on niin, että liikenne- ja viestintävaliokunta kylläkin huomioi omassa mietinnössään nämä tarpeet, jotka liittyvät harrasteilmailuun, muuhun pienilmailuun, miehittämättömiin lennokkeihin ja niiden tilatarpeisiin, lentokenttatarpeisiin, että niihin pitäisi olla korvaava kenttä käytettävissä, ja tämä on myös valtiovallan pitkäaikainen tahtotila ja toimintalinja. Mutta nyt kuitenkin erilaisista poliittisista paineista johtuen tämä valiokunnan ponsi — siitä huolimatta, että se on tarkoitukseltaan hyvä — on hieman vesittynyt jopa alkuperäisestä valtioneuvoston päätöksestä vuodelta 2014. Jos valtioneuvostoa ei veloitettaisi riittävän täsmällisesti toimimaan sen eteen, että kenttä löytyisi ennen Malmin kentän mahdollista lopettamista, niin aina on riski, että toimenpiteet käytännössä jäävät viipymään ja menevät sitä vaikeammiksi, mitä kauemmas ajassa mennään. Toivottavasti eduskunta tämän ponnen hyväksyy.

15.26 Pekka Puska kesk: Arvoisa puhemies! Kävimme viimeksi tästä asiasta todella hyvin laajan keskustelun, jossa tuli aika useasti esille se, että Helsingin kaupunki on tässä asiassa tekemässä hyvin tyhmän päätöksen.

Tämä lausuma on tietysti hyvä, mutta sillä edellytyksellä, että kaupunki ei ottaisi järkeä käteen ja muuttaisi päätöstä. Todella toivomme sitä, että tämä päätös vielä Helsingin kaupungin piirissä voisi muuttua.

15.26 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Malmin lentokenttä on tosi tärkeää työtä tehnyt, ja siihen liittyy myös paljon kulttuurihistoriallisia siteitä ja tunnesiteitä. Sen takia Malmin lentokentällä on paljon ystäviä ja moni on ollut huolissaan kentän kohtalosta.

Nyt kuitenkin tilanne on sellainen, että vastoin täällä eduskunnassa käytettyjä puheenvuoroja hallitus on jatkanut ja tehnyt tärkeitä päätöksiä ajamalla alas näitä Malmin lentokentän toimintoja valtion osalta. Eli tämän hallituksen aikana Rajavartiolaitos lopetti toimintansa täällä, samaten lennonjohtotoiminnot siellä on lopetettu. Helsingin kaupunki ei ole lentokenttäoperaattori, ei se voi ryhtyä pyörittämään tätä lentokenttää. Ja jos valtio ei käytä sitä kenttää, niin sen käyttömahdollisuudet ja käyttöasteet ovat todella alhaisia, ikävä kyllä.

Nyt kysymys kuuluu, että mitä tälle tehdään. Sen verran vielä muisti toimii, että satun muistamaan, että vuosi sitten, ennen kunnallisvaaleja, kävimme tätä asiaa koskevan kes-

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

kustelun, ja muistissani on, että pääministeri poikkeuksellisesti otti osaa tämän asian käsittelyyn kansalaisaloitteen yhteydessä ja ilmoitti, että valtio on valmis aluevaihtoihin Helsingin kaupungin kanssa — valtio on valmis aluevaihtoihin. No, siitä meni kaksi tuntia, kun valtiovarainministeri tuli sanomaan julkisuuteen, ettei mistään tämmöisestä ole keskusteltu hallituksen sisällä. No, nyt on mennyt vuosi. Kysyin tuolla kaupungin konttuurissa käydessäni, että onko Helsingin kaupungille tehty tämmöistä vaihtotarjousta, ja joudun sanomaan tälle salille, arvoisat kollegat, että ei hallitus ole tehnyt mitään vaihtotarjouksia maakauppojen osalta, toisin kuin pääministeri täällä sanoi.

Minusta on merkitystä sillä, mitä täältä pöntöstä sanotaan, sanoi kuka tahansa, mutta aivan erityisesti, jos hallituksen ministerit esittävät eduskunnalle jonkun lausunnon. Jään nyt kysymään, tietääkö täällä kukaan tämän hallituksen toimista Malmin lentokentän osalta yhtään mitään ja mitä näille pääministerin lupaamille [Puhemies koputtaa] aluevaihtokaupoille on tapahtunut.

15.28 Pia Viitanen sd: Arvoisa puheenjohtaja! Oli hyvä, että edustaja Heinäluoma on kysynyt asiaa Helsingistä. Olen aika hämmästynyt tuosta vastauksesta, mikä on tullut, että mitään yhteydenottoja sitten ei ollut näiden maanvaihtojen osalta. Nimittäin myös minä osallistuin siihen keskusteluun, mikä tässä salissa käytiin jo runsas vuosi sitten. Siitä kuitenkin alkaa olla jo aikaa, se oli ennen kunnallisvaaleja, jolloin pääministeri toden totta otti vahvasti kantaa sen puolesta, että valtiolla on tahtoa, ja keskustallakin taisi olla ihan ryhmäpäätöskin siitä, että he ovat Malmin puolesta. [Eero Heinäluoma: Oliko se vaalipuhetta?] — Niin, juuri näin. Oliko se vaalipuhetta, kuului silloin kysymys ja epäilyimme. — Ja jo silloin, vuosi sitten, sanoimme, että meitä kiinnostaisi nyt tietää, mitä maan hallitus aikoo tehdä, kun tällainen viesti vahvasti annetaan pääministeripuolueesta.

Nyt sitten oli selvinnyt, että ei ole tehty niin sanotusti mitään, ja se on tietenkin, puhemies, hieman hankala asia, koska kuitenkin, jos ennen kunnallisvaaleja annetaan se kuva, että hallitus haluaa toimia, silloin tietenkin tässä olisi vuodessa ehtinyt jo paljon toimia sinne Helsinkiin päin, jotta tämä olemassa oleva tilanne muuttuisi. Jos kerran valtion tahtotila muuttuu, niin silloin pitää tehdä jotakin. Muistan edellisviikolta, kun kävimme täällä ensimmäisen keskustelun Malmista, että silloin muistelimme juuri näitä asioita ja kysyimme hallituspuolueilta ja hallitukselta, mitä on tehty, ja nyt sitten tiedämme ilmeisesti vastauksen, ainakin maanvaihtojen osalta: tälle asialle ei ole tehty yhtään mitään. Siksi toistan tämän saman kysymyksen hallituspuolueille: tiedätkö te nyt, mitä hallitus aikoo tehdä, ja edellyttäkö te nyt esimerkiksi keskustan pääministeri Sipilältä, että hän pysyy sanojensa takana, niiden sanojen, jotka sanottiin silloin reilu vuosi sitten?

15.30 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa herra puhemies! Perustuslain edessä Suomen kunnilla ja kaupungeilla on suuri itsemääräämisoikeus, ja sitä ei eduskunnan pidä eikä tule mennä polkemaan. Ja tämän edessä me olemme nyt. On hyvin surullista, että Helsingin kaupunki ja Helsingin kaupungin päättäjät ovat kaikessa viisautessaan päättäneet, että Malmin lentokenttää tällaisenaan ei enää kehitetä eikä säilytetä. Olisi ollut hyvin toivottavaa, että Helsingin kaupunki ja päättäjät ja virkamiehet siellä olisivat tehneet toisenlaisen ratkaisun, nähneet tarpeen Malmin lentokentän toimintojen — hyvin laaja-alaisten toimintojen, kuten lentoturvallisuuden, huoltovarmuuden, harrasteilmailun, liikelentotoimintojen, älyliikenteen, tulevien miehittämättömien alusten ja kaikkien muiden vastaavien, tämän alueen — kehittämiseen kokonaisuudessaan.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

Mutta kaupunki on tehnyt toisenlaisen ratkaisunsa, ja siksi luen oikeastaan aika hämentyneenä nyt tätä uutta lausumaehdotusta, jonka edustaja Raatikainen tässä meille esiteli, että ”ilmailutoimintojen jatkuvuus Malmin lentokentällä on turvattava, kunnes korvaava, vastaavat toiminnallisuudet turvaava lentokenttä on valmistunut”. Tämähän pitäisi osoittaa Helsingin kaupungin virkamiehille, pormestarille tai ainakin luottamushenkilöille. Tämä sali on hieman väärä paikka, ja sen takia itse puollan hyvinkin voimakkaasti sitä, että hyväksymme liikenne- ja viestintävaliokunnassa yksimielisesti hyväksytyn mietinnön ja sen myötä lausuman — joka on myöskin aika vaikuttava — että ”eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin [Puhemies koputtaa] korvaavien lentokenttätoimintojen turvaamiseksi”.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuorot edustajille Heinäluoma, Viitanen, Puska ja Kiuru. Sitten palataan puhujalistaan.

15.33 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Vehkaperä tässä voimakkaasti syyllisti tästä päätöksestä Helsingin kaupunkia. On kuitenkin syytä muistaa tapahtumien oikea kulku, ja se on se, että edellinen hallitus teki päätöksen, että valtio luopuu omista toiminnoistaan Malmin lentokentällä, ja sen jälkeen Helsingin kaupunki totesi, että sen ei kannata pitää isoa aluetta huomattavassa vajaakäytössä vaan se kannattaa käyttää asumiskäyttöön, ja tältä pohjalta tehtiin kaava. Tämän jälkeen sitten oli kysymys, että muuttaako valtio toimintojaan, kun keskusta on nyt pääministeripuolue, kun täällä keskustalainen pääministeri oli käyttänyt jyrkän puheenvuoron, että ryhdytään aluevaihtoihin niin, että Helsinki saa riittävästi maata asuntorakentamiseen. No, nyt on selvinnyt, että tällaisia vaihtoja ei ole, ei ole mitään käynnissä. Eli jos valtio tekisi päätökset, että se käyttää Malmin lentokenttää ja antaa asuntotuotantoon sopivaa maata kaupungille, niin uskon, että kaupunki on valmis tekemään uusia päätöksiä, niin kuin [Puhemies koputtaa] pormestari Vapaavuori on todennutkin.

15.34 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me puhumme nyt siitä tilanteesta, että pääministeri on antanut lupauksen ennen kunnallisvaaleja, että tämä Malmin lentokenttäasia on lähellä sydäntä ja se hoidetaan ja tullaan tarjoamaan kaupungille toimia, jotta tämä asia pystyttäisiin hoitamaan. Vuosi on kulunut, mitään ei ole tämän osalta tapahtunut.

Toistan sen mielestäni aika havainnollistavan lauseen, minkä edustaja Heinäluoma sanoi, että eihän Helsingin kaupunki ole mikään lentokenttäoperaattori, vaan tässä tapauksessahan, jos halutaan, että tämä tilanne muuttuu, nimenomaan hallituksen täytyy ryhtyä toimiin, täytyy tuoda Malmille toimintoja, mitä on vedetty pois, ja täytyy myös käydä sitten neuvotteluja kaupungin kanssa.

Minusta on outoa kuulla, puhemies, ihan oikeasti, että tässä on kulunut vuosi näistä puheista ja näitä yhteydenottoja hallitukselta ei ole tullut. Se on tämän päivän uutinen.

15.35 Pekka Puska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En todellakaan tiedä, minkälaisia keskusteluja mahdollisesti on käyty, mutta selvää on se, että Helsingissä keskustasta on voimakkaasti ollut Malmin säilyttämisen kannalla ja myöskin keskustan eduskuntaryhmä yksimielisesti. Minusta on hyvä, että lentotoimintaa harjoittava pääministeri on tässä selvästi myöskin sanonut kantansa. Mutta kuten todettu, tämä on kunnallisen itse-

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

hallinnon asia, ja voidaan vain toivoa, että Helsingin kaupunki tässä muuttaisi kantaa. Sopimuksessahan tarvitaan kaksi osapuolta, ja minä en epäile hetkeäkään sitten sitä, etteivätkö hallitus ja pääministeri tulisi vahvasti mukaan, jos Helsingin kaupunki tässä jollakin tavalla liikahtaisi. Kyllä tämä nimenomaan on Helsingin kaupungin asia, ja kaupunki haluaa nimenomaan olla tämmöinen moderni eurooppalainen metropolipääkaupunki. Kaupungin tässä pitäisi liikkua.

15.36 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minulla on varattuna varsinainen puheenvuoro, jätän varsinaisen päivän uutisen siihen. Haluan tässä minuutin puheenvuorossa korostaa turvallisuusnäkökulmia. Se uutinen, minkä tulen kohta kertomaan varsinaisessa puheenvuorossa, ei tietävästi ole tässä talossa vielä kenenkään tiedossa. [Eero Heinäluoma: Jaaha!] Se liittyy turvallisuuteen, turvallisuushyönteihin, huoltovarmuuteen, tämän suuntaisiin asioihin ja siihen, mitä nyt Euroopassa tällä hetkellä ilmailun alalla tapahtuu. Siis juuri tällä hetkellä on joku tilanne päällä, josta me emme vielä tiedä oikeastaan juuri mitään. Mutta se liittyy turvallisuuteen ja on asia, joka varmasti puhuttaa meitä tulevinä päivinä. Palaan tähän asiaan seuraavassa puheenvuorossa.

15.37 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täytyy vielä kyllä tähän edustaja Puskan puheenvuoroon siltä osin puuttua, että tässä hyvin vahvasti syyllistetään Helsingin kaupunkia ja Helsingin kaupungin päättäjiä. Se on kyllä vähän surullista, kun nimenomaan pääministeri itse vuosi sitten tässä salissa otti vallan omiin käsiinsä. Tässä suora sitaatti: ”Tämä hallitus on valmis viemään tämän asian, pelastamaan Malmin lentokentän, jos löydämme Helsingin kaupungilta sopimuskumppanin siinä, että esimerkiksi maavaihdon kautta löydämme korvaavan alueen, tai jos me pystymme purkamaan tämän tehdyn sopimuksen. Tämä on tietenkin paljolti kiinni sitten myöskin uusista valituista Helsingin kaupunginvaltuutetuista.” Aika hyvä vaalipuhe on ollut tässä salissa. Sitten vuoden verran seisotellaan pöydillä tätä aloitetta ja nyt tuodaan vuosi ennen vaaleja, ikään kuin vähän helpompina ajankohtana, tämä asia tänne saliin jälleen keskusteltavaksi. Aika ikävää politikointia [Puhemies koputtaa] näin vakavalla asialla.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Siirrytään puhujalistaan.

15.38 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin kannatan edustaja Raatikaisen tekemää lausumaehdotusta.

Totean tässä, että kun täällä aikaisemmin pääministeri antoi henkisen tukensa Malmin kentälle, oli se merkittävä kannanotto, vaikka jo silloin oli aistittavissa, ettei Lex Malmi kestä perustuslain läpivalaisua. Näin ollen se ei ole yhdenkään puolueen vika, että olemme tässä tilanteessa, vähiten pääministerin.

Aivan oikein, niin kuin täällä on nyt keskusteltu, katse kääntyy Helsingin päättäjiin, kääntyy nimenomaan siinä mielessä, syntyisikö tällainen aito kolmikanta valtio—Helsinki—hallitus-akselilla, jossa olisi riittävää tahtotilaa ja halukkuutta vielä käydä läpi tämä Malmin tilanne. Tätä olisin suosittelemassa Helsingille ja sitä, että Helsinki ja valtio olisivat tässä aktiivisia toimijoita.

Mielenkiintoiseksi tässä nyt jää se, aikooko Helsinki olla oikeasti Suomen pääkaupunki — sellainen, joka tunnistaa koko Suomen edun ja päättää käsitellä tämän Malmin lentokenttäasian uudestaan, koska se ei ole vain yksistään ja ainoastaan Helsingille merkittävä

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

asia vaan se on koko Suomen kannalta merkittävä lentokenttä. Sillä on kiistaton oma paikansa, sillä on historiallinen tausta, on arkkitehtoniset perustelut sen säilyttämiselle, joten kyllä jään odottamaan tätä Helsingin aloitetta. Pormestari Vapaavuori näyttää olevan erittäin ärhäkkä monessa asiassa ja astuu esiin. Hän voisi astua tässäkin esiin ja ottaa aloitteen omiin käsiinsä.

15.40 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Tuntuu, että kaksintaistelu keskustan ja pormestari Vapaavuoren välillä saa erän 2. Sote on erä 1, ja nyt Malmi on osa 2.

Minun mielestäni, edustaja Laukkanen, te vaaditte nyt vääralta osapuolelta aktiivisuutta. Aktiivinen osapuoli on se, joka on itse halunnut tehdä toimia ja avannut pelin. Muistan, että pormestari Vapaavuori sanoi, että jos tulee sellainen keskustelukutsu, että Malmista keskustellaan, niin pormestari ei sitä kiistä vaan tarttuu siihen tilaisuuteen ja on valmis käymään keskustelua, jos se kutsu tulee pääministerin taholta. Tämä hallituskysymys on tullut nimenomaan siitä, että pääministeri on tehnyt tästä kysymyksen. Täytyy sanoa, vaikka se oli vaalipuhetta, että se koukku ei pitänyt, sillä keskustan kannatus ei ryöpsähtänyt tällä puheenvuorolla kuitenkaan Helsingissä sille tasolle, mitä ehkä ajateltiin puoluetoimistossa ja pääministerin taholta, että sitä voitaisiin käyttää taktisesti hyväksi, että voisi sillä sitten edistää kunnallisvaalikampanjointia.

Mutta todettakoon se, mikä välihuudoissa ja muissa on tullut esille, että tämä on pitkäaikainen prosessi, jota yksikään hallitus ei sinällään pysty päättämään, ei edellinen hallitus eikä tämä hallitus. Ehkä liikenne- ja viestintävaliokunta olisi voinut omana asianaan tarttua tähän viime kaudella tai tällä kaudella jo ennen tätä kansalaisaloitetta niin, että olisimme olleet siinä aktiivisia ja huolehtimassa, että Helsinki tulee olemaan sellainen pääkaupunki, jossa on vaihtoehtoinen lentokenttä.

15.42 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä on nyt kysymys Lex Malmista ja kansalaisaloitteesta, ei siis yhdenkään puolueen aloitteesta, vaan Lex Malmista, jossa aloitteen tekijät ovat lähteneet siitä, että he ovat kääntyneet päättäjien puoleen niin korkealla taholla kuin se on mahdollista. Tähän eri puolueet ovat reagoineet eri tavalla. Edustaja Myllykoski, joskus voi ottaa lusikan kauniiseen käteen, kun huomaa, että joku asia on niin sanotusti menossa väärään suuntaan. Ja kyllä tässä Helsinki voi olla aloitteellinen, vaikka marssijärjestys jonkun muun mielestä voisi olla toinen. Asia on niin merkittävä, että tässä ei nyt kannattaisi nokitella, että kenelle se kuuluu, vaan nähdä tämä, että tämä on koko Suomen asia, tähän liittyy valtavasti erilaisia näkökulmia.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä debatin tässä vaiheessa ehdottomasti viimeinen vastauspuheenvuoro, edustaja Myllykan... koski. [Jari Myllykoski: Myllykangas!] — Anteeksi.

15.43 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myllykangaskin tuntuu komialle. Se on vähän tasaisempi kuin koski. — Mutta täytyy nyt edustaja Laukka-selle vielä sanoa, että en minä sanonut missään vaiheessa, että tämä on yhden puolueen. Minä siteerasin pääministerin omia lausumia ja siihen lainasin sitä, että tämä vaalilupaus oli huono, koska se ei ainakaan satoa kantanut siellä.

Kansalaislakialoitteet ovat vasemmistoliiton kansanedustaja Jari Myllykoskelle erittäin tärkeitä ja kunnioitettavia, ja toivonkin, että tällä kaudella voisimme vielä päätyä siihen,

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

että perustuslakivaliokunta käsittelee tekemääni aloitetta, että kansalaislakialoite ei vaihdu eikä poistu, vaikka eduskunta vaihtuu, eli kansalaismielipide on niin kunnioitettava, että se ei saa olla vaalikausista riippuvainen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja puhujalistaan.

15.44 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Eduskunnassa yksi pääteemoista, johon keskityn, kiteytyy sanaan ”turvallisuus”. Turvallisuus liittyy myös ilmailuun, se on yhteydessä huoltovarmuuteen, kansalliseen turvallisuuteen monelta eri näkökulmalta. Se, minkälainen järjestelmä on, minkälaiset väistösuunnitelmat ovat, kuinka tiukasti järjestelmät on ikään kuin ajettu yhteen paikkaan, on kriittinen tekijä.

Niin kuin tuossa debattipuheenvuorossani sanoin, tässä nyt on sellainen uutinen mahdollisesti tulossa, joka saattaa herättää keskustelua hyvinkin paljon tulevina päivinä Suomessa ja Euroopassa. Tieto on se, että Eurocontrolin lentotietoja käsittelevä järjestelmä on tällä hetkellä nurin. Se on punaisella koodilla, ja järjestelmät ja henkilöt ovat siirtyneet väistöasemiin. Eurocontrol on siis järjestö, monikansallinen järjestö, joka vastaa valtioiden välisistä lennonjohtopalveluista. Siihen kuuluvat käytännössä kaikki EU-maat. Ne ovat nyt väistötiloissa.

Sen alustavan tiedon mukaan, mikä minulla on, tällä hetkellä Suomi pystyy käsittelemään kaksi lentoa tunnissa. Tällä on tietysti suora yhteys siihen, ovatko meidän järjestelmämme yhdessä, onko ne hajautettu, missä määrin lennonjohtopalveluita pistetään yhteen, missä määrin lentokenttiä pistetään yhteen, kuinka paljon niitä väistämahdollisuuksia on.

Jokainen meistä tietää, että turvallisuusympäristö on muuttunut hyvin radikaalisti tässä viime vuosina. Hybridiuhat, kyberuhat, informaatiovaikuttaminen, Itämeren tilanne — sotaharjoitukset tälläkin hetkellä tai ihan tulevina päivinä Itämerellä tapahtuvat sellaisella tavalla, joka on aikaisempiin vuosiin nähden vierasta, lähellä toisen valtion aluevesirajoja.

Se, mikä tässä tällä hetkellä on uutinen, on, että nyt ensimmäiset englanninkieliset Eurocontrolin sivut ovat antaneet ensimmäiset lehdistötiedotteet asiasta, ja varmasti Suomen media seuraa, miten se vaikuttaa Suomeen, kysyy paikallisilta suomalaisilta viranomaisilta, mikä tämä on.

Tässä yhteydessä on yhtymäkohta Malmin kenttä -asiaan, joka nyt on hyvin pitkälle käsitelty ja siinä asennossa kuin on, mutta kun näitä asioita käsitellään, niin koskaan näissä asioissa ei voi sivuuttaa turvallisuusnäkökulmaa. Tämä on aivan keskeistä tässä. Jos me pistämme kaikki kriittiset tekijät yhteen paikkaan ja tapahtuu joku, on se sitten terroriteko tai ihan joku sähkönsyöttöhäiriö, niin vaikka siellä on varajärjestelmiä, vaikka siellä on koulutettua henkilökuntaa, vaikka siellä on suunnitelma B ja suunnitelma C, niin jos ne ovat yhdessä paikassa, ne riskit alkavat kumuloitumaan.

Kun esimerkiksi puhutaan ilmailusta ja ilmailuonnettomuuksista, tällainen riskien kumuloituminen otetaan aina huomioon. Voi olla, että keitetään yksi riskitekijä, voi olla, että keitetään kaksi, mutta kun niitä riskitekijöitä alkaa kumuloitumaan enemmän ja enemmän, niin jossain tulee se raja vastaan, että se toiminta ei ole enää turvallista vaan riskit muuttuvat todellisiksi ja tapahtuu jotakin, mitä ei toivota tapahtuvan.

Ilmailussa esimerkiksi huono sää on yksi riskitekijä, väsyminen on toinen riskitekijä, kiire on kolmas riskitekijä. Henkilökunnan kouluttamattomuus, uusi kalusto, toisilleen vieraat henkilöt, toisilleen liian tutut henkilöt, vieras lentokenttä, vieras lennonjohto, vieras

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

toimintakulttuuri, tämänsuuntaiset asiat, kumuloivat niitä riskitekijöitä, jolloin onnettomuuksien vaara kasvaa.

Katsotaan, mitä tämä tämän päivän uutinen tuo tullessaan, ja toivotaan, että tilanne on viranomaisilla hallinnassa ja mitään suurempia ei tapahdu.

15.49 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa herra puhemies! Todellakin kysymyksessä on merkittävä kansalaisaloite, ja sinällään harmillisen jatkon on tämä käsittely saanut. Alkuun tämä oli kansalaisaloitteen tekijöitten kannalta niin lupaavassa vaiheessa, kun täällä pääministeri Sipilä ja ympäristöministeri Tiilikainen, keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja Kaikkonen ja liikenne- ja viestintäministeri Berner pitivät hyvin lupaavia puheenvuoroja siitä, kuinka toiminnot Malmilla voidaan säilyttää.

No, sitten pitkän matkan, vuoden verran, kuljettuamme olemme lopulta yleisperusteluiltaan yksisivuisessa valiokunnan mietinnössä. Toimintoja on siirretty Malmin lentokentältä Helsinki-Vantaan lentokentälle jo useiden vuosien ajan, ja tosiaan tuossa julkisen talouden suunnitelmassa 2015—2018 linjattiin, että Malmin lentokenttä otetaan asutokäyttöön ja että valtion toiminnot lopetetaan kenttäalueella mahdollisimman nopeasti, viimeistään vuoteen 2020 mennessä.

No, tässä vaiheessa, kun elämme vuotta 2018, kun tässä on vuosi oltu tekemättä mitään, ei olla otettu Helsingin kaupunkiin yhteyttä maanvaihtoista, kuten pääministeri Sipilä aiemmin oli luvannut, niin ollaan jo aikataulultaan mahdottomassa tehtävässä. Vuoteen 2020 on kovin vähän aikaa, kun puhutaan lentoliikenteen järjestämisestä tai lentokenttien mahdollisesta varustamisesta.

Mutta kuten me olemme valiokunnassa todenneet, korvaaville toiminnoille on todella suuri tarve ja näille erilaisille lentoliikennemuodoille ne täytyy välittömästi yrittää järjestää.

15.51 Ari Jalonen sin: Arvoisa puhemies! Tässä nyt hetken aikaa on saanut tutustua tähän Raatikaisen tekemään lausumaehdotukseen, ja sinänsä on niin kuin houkuttelevaa tarttua tuohon lausumaehdotukseen, koska edelleenkin olen sitä mieltä, että valiokunnan jäsenistöstä valtaosa on Malmin ystäviä ja haluaa kaikin keinoin turvata sen toiminnot, mutta kun katsoo tuota tarkemmin ja tietää, että politiikassa yksittäiset sanamuodot ja lauserakenteet ovat tärkeitä sen kokonaisuuden ja johtopäätelmän kannalta, niin tuo Raatikaisen lausumaehdotus on kirjoitettu hieman huonolla suomella, ja siitä jää epäselväksi, ollaanko siinä huolissaan varsinaisesta lentotoiminnasta, muun muassa siitä turvallisuudesta, mitä edustaja Kiuru sanoi, vai pelkästään lentokentästä. Sitten pitää ottaa vielä huomioon se tosiasia, mikä tässä äskenkin tuli, että siellä sopimukset ovat nyt sitten vuoteen 2019 loppuun asti voimassa, ja tässä Raatikaisen lausumaehdotuksessa sanotaan ”kunnes toinen lentokenttä on valmistunut” eli ollaan siitä lentokentästä huolissaan, ei niistä uusista palveluista ja toiminnoista, mitä valiokunta on nostonut. Ja kun esimerkiksi tiedetään, että Porvoon lähettyvillä on yksityinen lentokenttä rakenteilla ja toisessa suunnassa on Kiikalan kenttä, niin käytännössä tämä Raatikaisen lausumaehdotus voi vain kiihdyttää näiden kenttien rakentamista ja voi jopa hankaloittaa Malmin kentän toimintaa. Valiokunnan mietinnössä tämä kaikki on otettu huomioon.

15.53 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tätä keskustelua Malmin lentokentän osalta on täällä paljon käyty ja käyty läpi tämä historiaosuus, mistä tässä on kysymys, itse

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

asiassa 20 vuoden kehityksestä, jossa niin Helsingin kaupunki kuin valtio yhteisymmärryksessä ovat pyrkineet järjestämään asioita siten, että valtio on siirtänyt toimintoja Malmin lentokentältä pois ja sitten Helsingin kaupunki on sitä mukaa ottanut Malmin lentokenttää mukaan omiin suunnitteluihinsa, minne voivat sitten keskittää asuntorakentamista. Tämähän on tämä asia pähkinäkuoressa.

Ja varmasti ihan ymmärrettävistä syistä nyt sitten kansalaisaloitteella yritetään tämä muuttaa ja turvata Malmin lentokentän toiminta. Eikä siinä mitään, kansalaisilla on oikeus kansalaisaloitteita tehdä, ja tämä talo sitten niitä käsittelee. Ja tässä mielestäni valiokunta on kyllä ansiokasta työtä tehnyt omassa mietinnössään, käynyt tämän asian perin pohjin läpi ja päätenyt siihen, että itse asiassa tämä aloite ei olisi mitenkään ongelmaton myöskään ihan perustuslaillisista syistä.

Mutta sitten se ehkä keskeisempi kysymys, mikä on noussut nimenomaan tämän päivän keskustelussa, on kyllä se käsienspesu, mitä tämän asian osalta varsinkin keskustapuolue on täällä nyt harrastanut, kun muistetaan kansalaisaloitteen lähetekeskustelu sieltä vuoden takaa, jossa pääministeri ja useampi muukin ministeri oli hirveästi sympatiseeraamassa tätä asiaa ja lupasi tehdä oman osuutensa. No nyt me olemme kuulleet, että ei tässä mitään vaihtokaupakeskusteluja ole käyty. Ei siellä ole kukaan käynyt kaupungintalolla esittämässä audienssia, että voidaanko keskustella sitten maanvaihdesta valtion ja kaupungin välillä. Ei tätä ole tehty, vaikka näin annettiin ymmärtää vaalien alla. Ylipäänsä on vähän huonoa, jos tässä politiikassa mennään siihen, että ennen vaaleja puhutaan toista ja sitten vaalien jälkeen toimitaankin toisella tavalla. Tosin tästäkin on hallituspuolueilla ihan hyvät rekordit jo ihan sieltä 2015 vaaleista.

15.55 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta on todellakin omassa käsittelyssään huomionut tämän haasteellisen tilanteen tässä Malmin lentokenttätilanteessa. Siellä on paljon Malmin ystäviä, niin kuin täällä on monessa puheenvuorossa todettu.

Malmi herättää keskustelua hyvin laajalti Suomessa. Itse ihmettelen täällä sellaisia lausuntoja, ettei Helsinki pystyisi muun muassa omalta osaltaan ottamaan lentokenttätöimintää. Suomessa moni pienempikin kaupunki, muun muassa Lappeenranta, on hyvinkin aktiivisesti mukana lentokenttätöiminnassa. Jos maan pääkaupunki haluaa metropolikaupungiksi, totta kai se haluaa olla mukana myös tällaisessa, jos vaan tahtoa ja halua Helsingillä riittää. Pormestari Vapaavuori omissa puheenvuoroissaan on hyvin selkeästi tuonut kuitenkin esiin, niin kuin täällä ovat Helsingin edustajatkin sanoneet, että Helsinki tarvitsee rakennusmaata ja käyttää sen siihen tarkoitukseen. Se on helsinkiläisten kuntapäätäjien käsissä, ja näin varmaan tulee tapahtumaan.

Hyvää täällä tässä keskustelussa on ollut, että täällä on rehellisesti todettu se, että edellinen hallitus tämän päätöksen teki. Nyt minun mielestäni Helsingin pitää olla se aloitteellinen osapuoli tässä, jos se haluaa luopua siitä rakennushankkeesta, niin ettei se tarjoa gryndereille tällaista mahtavan hyvää rakennusaluetta, vaan haluaa turvata Malmin lentokenttätöiminnan. Siksi mielestäni helsinkiläiset kuntapäätäjät ovat tässä ratkaisevassa asemassa.

15.57 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Kristillisdemokraatit ovat olleet johdonmukaisia niin Helsingin valtuustosalissa kuin myöskin tässä salissa, ja me haluaisimme säilyttää Malmin lentokentän ehdottomasti ilmailukäytössä. Sen merkitys tulevaisuu-

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

nessa ilmailussa huoltovarmuuden kannalta ja myöskin sitten tällaisena yleisilmailutuki-kohtana on laajasti tunnustettu, puhumattakaan sitten Helsingin kaupungin vastuusta ja koko Suomen vastuusta kulttuuriperinnön säilyttämisessä myöskin ympäristöasiat huomioiden.

Maaperähän ei ole rakentamiseen mitenkään erityisen suotuisaa, ja täytyy sanoa, että tässä keskustelussa on harmittanut ajatus siitä, että se, että Malmi säilytetään ilmailukäytössä, merkitsisi sitä, että sille alueelle ei pystyisi rakentamaan ollenkaan. Sehän ei pidä paikkaansa. On esitetty selkeitä suunnitelmia siitä, että mikäli Malmi edelleenkin haluttaisiin pitää ilmailukäytössä, niin tuolle alueelle voitaisiin maltillisesti rakentaa. Sille voitaisiin rakentaa ehkä noin 5 000—10 000 asuntoa ihan tiivistämällä sitä asuinrakennuskantaa, mikä siellä alueella on, ja käyttämällä niitä reuna-alueita, joita ilmailukäyttö ei välttämättä kaikilta osin edellytä. Siinä mielessä tuntuu, että on hullua, että tätä ajatusta ei ole hattu lähteä enemmän tutkimaan ja miettimään, kun todellakin tiedetään, että maaperä ei ole soveltuva tällaiseen massiiviseen asuntogryndaukseen, mitä tuolle alueelle ollaan nytten tekemässä.

Niin kuin täällä joku hyvin sanoi, tässä asiassa on nähty monilta puolilta käsienspesua: niin on nähty, ja se on kyllä todella ikävää. Kuitenkin uskon, että sellaista yhteistä tahtotilaakin tämän asian eteenpäinviemiseksi olisi löytynyt, mutta tuntuu, että kukaan ei halua nyt tässä vaiheessa enää ottaa vastuuta siitä, että tämä asia päästetään tällä tavalla tämän talon läpi ikään kuin muutoseikkoihin vedoten.

15.59 Joakim Strand r: Arvoisa puhemies! Personligen anser jag, förutom alla de säkerhetsaspekter som ledamot Kiuru väldigt bara var inne på, att Malms flygplats helt klart har en nationell betydelse även med tanke på mindre affärsflyg — liikentoja ajatellen — deras betydelse ökar.

Helsinkihän itse korostaa usein — ja joskus ja ehkä useinkin syystä — omaa kansallista merkitystään. Itse olen hieman yllättynyt siitä, ettei tässä nähdä tätä kansallista dimensiota. Minun mielestäni kunnon pääkaupunkiin ja kunnon metropoliin kuuluu tämäntyyppinen kenttä.

Hoppas det går att lösa på något sätt. Jag tycker ledamot Raatikainen har ett ganska bra förslag till uttalande som låter så här: ”Riksdagen förutsätter att statsrådet vidtar åtgärder för att säkerställa ersättande flygplatsfunktioner med goda förbindelser i huvudstadsregionen. Luftfartsfunktionerna vid Malms flygplats måste finnas kvar tills en ersättande flygplats med motsvarande funktioner har blivit klar.”

Jag hoppas i alla fall att man nu i Helsingfors skulle inse den nationella betydelsen och lösa den här frågan. Det behövs en sådan här flygplats.

16.00 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Helsinki tarvitsee ja kaipaa, ja tulevaisuutta ajatellenkin on olennaista, että täällä olisi citylentokenttä, sellainen, joka pienilmailuun erityisesti sopisi ja passaisi. Minun täytyy itse sanoa se, että kun ministeri Berneriä olen kuunnellut rivienkin välistä tämän Lex Malmi -asian kohdalla, niin puhevälit ja neuvotteluyhteydet Helsingin kaupungin kanssa tässä asiassa ovat olleet olemassa ja ovat edelleenkin. Ei voi sanoa niin eikä väittää, ettei mitään ole tehty, etteikö asioista ole

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

neuvoteltu, etteikö ole oltu yhteydessä, ja tämä on tullut myöskin meidän valiokunnan kuulemisessa esille.

Pidän tärkeänä sitä, että me keskustelisimme myöskin sen puolesta — kun haluaisimme säilyttää Malmin lentokentän ja nämä ilmailutoiminnot siellä — että mitä se tarkoittaa valtion intressistä ja näkökulmasta. Se ei ole vain mikään tahto tai ele tai hyvää hyvyttään toimimista, se tarkoittaa myös puhtaasti rahaa: mikä intressi meillä on pitää jonkun kaupungin pienlentokenttää pystyssä, kun moni maakuntakenttä huutaa myöskin varoja ja toimintojen perään myöskin sitä rahaa? Me tulemme varmaan tulevaisuudessakin puhumaan meidän lentoliikennepalveluverkostosta, että onko se nyt kattava, pitäisikö sen olla laajempi ja niin edelleen, ja sekin kaipa sitä satsausta.

Mutta minä itse katson kyllä niin — vaikka Malmin lentokenttä palvelee hyvinkin koko Suomen tarpeita pienilmailun kannalta — että silti toivon ja haluan nähdä, että Helsingin kaupunki näkee metsän puilta ja tämän pienilmailun räjähdysmäisen kasvun tulevaisuudessa. Helsingin kokoisen kaupungin tulisi itse nyt [Puhemies koputtaa] panostaa siihen, että Malmin lentokenttä säilyisi.

16.02 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Edelleen totean — mitä tässä keskustelussa aiemmin muun muassa edustaja Puska kertoi, että mitä olemme täällä tienneetkin ja todenneet — että keskustan eduskuntaryhmä tuolloin, vuosi sitten, yksimielisesti oli Malmin kentän säilyttämisen puolesta. Me tiedämme, että pääministeri tuolloin oli aktiivinen asiassa ja käytti puheenvuoron, jossa hän kertoi, että valtio tulee toimimaan siihen suuntaan, että Malmin lentokenttä voi säilyä.

Nyt olemme odottaneet vuoden, ja valtio ei ole tehnyt toimia tämän puolesta. Täällä on aiemmin todettu, että valtio on kuitenkin tehnyt tietynlaista toimintojen alasajoa siellä Malmilla, lennonjohtotehtäviä ja Rajavartiolaitoksen tehtäviä on ajettu alas. Luonnollisesti, jos nämä vaalienaluspuheet nyt pitäisivät, tietenkin se edellyttäisi sitä, että sananmukaisesti valtiolta lähtisi keskustelualoite, keskusteluyhteys näistä asioista, mitä pääministeri lupasi ennen vaaleja. Siksi minusta on ihan oikein se, mitä edustaja Räsänen täällä äsken totesi terminologisesti, että aikamoista käsienpesua tässä nyt on keskustan toimesta liikkeellä.

Siksi, puhemies, minä vielä kerran sanon, että minä toivoisin nyt, että koska kuitenkin käytiin julkista keskustelua tällä areenalla tästä tärkeästä kansalaisaloitteesta, mitä pidän hyvänä — ja silloinkin kovasti kiitin ja olin sitä mieltä, että mielestäni aina kansalaisaloitteet täytyy käsitellä vakavasti täällä eduskunnassa — niin minä haluaisin sen keskustelun nimissä kuulla myös pääministeri Sipilän kommentit tähän asiaan. Minä haluaisin kuulla pääministeri Sipilän kommentit tähän asiaan, mutta niitä en ole kuullut.

16.04 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Todella kun muistellaan tämän kansalaisaloitteen lähetekeskustelua, niin harvoin on ollut tilanne, että ministeriaitiossa on kolme ministeriä ollut yhden kansalaisaloitteen lähetekeskustelussa, ja nyt kysymys kuuluu, että missä ne kolme ministeriä — ministeri Tiilikainen, ministeri Berner ja ministeri Sipilä — ovat tänään, kun tätä toista käsittelyä käydään. Missä ovat nyt ne puheet siitä, kuten pääministeri todella vuosi sitten totesi, että hallitus on valmis säilyttämään Malmin lentokentän? Miksei niitä puheita sitten täällä tänään kuulla, jos se tahto olisi aito?

Jos hallituksella todella olisi tahto Malmin lentokenttä pitää ilmailukäytössä, niin kyllä silloin maan hallitus olisi siirtänyt niitä toimintoja takaisin Malmille, joita sieltä ollaan pois

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

otettu, liittyen näihin lennonjohdollisiin toimenpiteisiin tai esimerkiksi, jos mietitään vaikkapa Rajavartiolaitoksen ilmailutoimintaa. Jos hallituksella todella olisi aito tahto, niin kyllä jotain olisi varmaan tehty, ja kun mitään nyt ei ole tehty, niin herää tästä se epäily, että nämähän olivat vähän tämmöisiä perinteisiä vaalipuheita, eli kunnallisvaaleja ennen oli helppo lupailla kaikennäköistä, tehdä täällä kampanjaa, ja nyt sitten vaalien jälkeen ei tarvitse kuitenkaan tätä lunastaa.

Siinä vaiheessa, kun ollaan itse nostatettu odotukset aika korkealle, niin ei kyllä voi mennä helsinkiläisten kuntapäättäjien selän taakse piiloon, niin että se on nyt heidän asiaansa, mitä tässä on tehty. Valtiolla on aina ollut mahdollisuus palauttaa Malmille toimintonsa, joita sieltä on pois otettu, mutta näin ei olla tehty. Tässä asiassa, arvoisa keskustapuolue, kannattaa kyllä katsoa peiliin.

16.06 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Seurasin keskustelua tuolla työhuoneessa, kun en ajatellut tähän keskusteluun osallistua, mutta tässä keskustelussa ovat vähän jääneet vastaamatta esimerkiksi edustaja Viitasen ja edustaja Joona Räsänen kysymykset siitä, kun silloin vuosi sitten lähetekeskustelussa pääministerin johdolla kolme keskustaministeriä liputti tämän kansalaisaloitteen hyväksymisen puolesta ja kun puheenjohtaja Kaikkonen tiesi kertoa, että keskustan eduskuntaryhmä on oikein ryhmäpäätöksen tehnyt tämän asian puolesta. Ilmaan on jäänyt ja vastaamatta on jäänyt kysymys siitä, olivatko nämä sellaisia perinteisiä vaalipuheita juuri kunnallisvaalien alla. Ja kun tämä kysymys on jäänyt ilmaan ja vastaamatta, niin minä voin vastata, että kyllä ne juuri sitä olivat. [Naurua]

16.07 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia edustaja Zyskowiczille tuosta vastauksesta, vaikka se nyt hieman saattaa minua tässä hymyilyttää ja puhettani vaikeuttaa.

Mutta edustaja Essayah toi esille tiedon siitä, että se on rakentamiseen osin jopa epäkelvoinen maata. Tämän kansalaislakialoitteen käsittelyssä, asiantuntijakuulemisessa, tuotiin esille, että Helsinki rakentaa tällä hetkellä asuntoalueita haasteellisemmalle maapohjalle. Tämä ei ole mitenkään poikkeuksellisen huonoa pääkaupunkiseutulaista ja helsinkiläistä rakennusmaapohjaa, vaan nyt tällä hetkellä rakennetaan huonommalle maapohjalle. Joten että ei tulisi sitä väärää kuvaa, että tämä nyt olisi poikkeuksellisen huonoa ja sen takia sinne ei pitäisi asuntorakentamista laajentaa, niin nimenomaan jo tällä hetkellä rakennetaan huonommalle maapohjalle, ja kaupunki on sen ratkaisunsa tehnyt ja yhdessä valtion kanssa sopinut lentoliikennepalveluiden, Rajavartiolaitoksen lentotehtävien siirtämisestä sieltä Helsinki-Vantaalle ja sitten erään varuskunnan omaan kohteeseen.

16.09 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa rouva puhemies! On tietysti hiukan kiusallista, että täällä viitataan ministereihin ja edustajiin, jotka eivät ole täällä paikalla, [Suna Kymäläisen välihuuto] enkä pysty heidän puolestansa sanomaan heidän mielipidettään asiaan, koska pääministerillä, niin kuin muillakin suomalaisilla ja ihmisillä, on oikeus omaan mielipiteeseensä, ja hän on sen sillä lailla painokkaasti täällä salissa myöskin sanonut.

Mutta kun valiokunnassa tätä asiaa, kansalaisaloite Lex Malmia, käsiteltiin, niin me pyysimme perustuslakivaliokunnan näkemyksen asiaan ja oma valiokuntamme sitten itse tähän substanssiin eli liikenteen puolen asiaan perehtyi, ja yksimielisesti totesimme, että tämä kansalaisaloite sinänsä ei ole perustuslain vastainen mutta itse se törmää siinä ongelmatiikassaan kunnallisen itsehallinnon kanssa törmäyskurssille emmekä voi kävellä sen

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

ylitse. Ja senpä takia itse tätä kansalaisaloitetta Lex Malmista ei pystytä eduskunnassa viemään eteenpäin, mutta lausuma on hyvin tiukka ja velvoittava valtioneuvostolle — niin pääministerille kuin kaikille muillekin ministereille. Kuten aikaisemmin sanoin, neuvottelevana ministerinä Anne Berner on latuja avannut, on keskustellut ja tulee keskustelemaan edelleenkin lentotoimintojen ja [Suna Kymäläisen välihuuto] pienilmailun Helsingin pääntoimintojen turvaamiseksi tällä pääkaupunkiseudun alueella.

16.10 Eero Lehti kok: Arvoisa rouva puhemies! Olin kymmenkunta vuotta sellaisen yhtiön hallituksessa, joka ensi vaiheessa korjasi ja huolsi lentokoneita Malmin lentoasemalla ja sittemmin Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Helsingin oma halu on ollut saattaa Malmin lentokentän alue asuntorakentamisen alueeksi, mitä olen suuresti ihmetellyt lähinnä sen takia, että jos Helsinki pystyy jotenkin ylläpitämään uskoa siihen, että se on kilpailukykyinen pääkonttorien sijoituspaikkana Tukholman, Kööpenhaminan, Pietarin ja mahdollisesti Tallinnan kanssa, niin pitää olla toinen lentoasema, johonka liikelento-, liikesuihkukoneet pystyvät ilman ajanvarausta käytännössä milloin tahansa tulemaan ympäri vuorokauden. Kansainväliset yhtiöt oikeastaan esittävät tämän kriittisenä tekijänä, ja tällä hetkellä näyttää siltä, että Helsinki on luopumassa tästä. Tukholmassa on 100 pääkonttorista 90, Suomessa on ehkä 3, ja tämä tilanne on karsistymässä entistä huonompaan suuntaan.

Se on varmaan totta, että Helsinki rakentaa tällä hetkellä huonommalle maaperälle kuin Malmin suopohjainen on, mutta niillä alueilla, joilla se rakentaa huonommalle maaperälle, asunnon neliöhinta on kyllä sitten ihan toisenlainen, on Jätkäsaarta tai tämäntapaista, jossa meri näkyy. Tuntuu vähän siltä, että tämä on osaoptimointi, joka johtaa myös Helsingin kaupungin kannalta huonoon lopputulokseen. Se on johtanut jo nyt huonoon lopputulokseen monen muun kannalta.

16.12 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Mitä pitemmälle tämä keskustelu etenee ja mitä enemmän kuuntelen keskustan hätävarjelupuheenvuoroja, sen hämmästyneempi olen. Kiitos edustaja Zyskowiczille siitä, että hän vastasi täällä rehellisesti siihen kysymykseemme, että oliko kysymys vaalienaluspuheesta, ja edustaja Zyskowicz oli tullut siihen johtopäätökseen, että kyllä oli.

Mutta, puhemies, ihan oikeasti, kun täällä ennen vaaleja käsitellään tärkeää kansalaisaloitetta, täällä on kolme keskustan ministeriä mukaan lukien pääministeri vannomassa jatkoa Malmin kentälle. Sitten kuluu vuosi ja käymme samaa keskustelua ja täällä keskustan parista paheksutaan, että oppositio esimerkiksi ei saisi edes kysyä hallituksen kannan perään, koska nämä ministerit eivät ole paikalla. Olisiko kohtuullista olettaa, että nämä ministerit olisivat nyt samalla innolla paikalla tässä salissa kertomassa, mitä asian eteen on vuoden aikana tehty? Mielestäni se kuuluu normaaliin päiväjärjestykseen eduskunnassa, että hallituksen tulee nauttia eduskunnan luottamusta ja meillä on oikeus esittää täällä salissa hallitukselle kysymyksiä.

Täällä myös todettiin, että kyllähän pääministerillä silloin ennen vaaleja oli omaan mielipiteeseen oikeus. Kyllä, ja hänellä on muuten myös poikkeuksellinen valta toimia oman mielipiteensä mukaan, ja sehän on tässä kaikista hauskinta, tai ei hauskinta, kaukana siitä — en tiedä, hullunhauskaa, vai mitä tässä pitäisi sanoa — että hän ei ole vuoteen toteuttanut tätä poikkeuksellisen isoa valtaa toteuttaa omaa mielipidettään, minkä hän kuitenkin kertoi tälle salille ja Suomen kansalle ennen kunnallisvaaleja.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

Ja vielä kolmanneksi, puhemies, täällä vahvistettiin tänään, ja ennen vaaleja keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja Kaikkonen kertoi, että tämä on ryhmäpäätös. Eikö eduskuntaryhmällä nyt ole mitään sananvaltaa hallituksensa keskustaryhmään päin, kun täällä ei edes edellytetä, että hallitus nyt vastaisi omilla teoillaan niihin vaateisiin, mitä eduskuntaryhmä yksimielisesti tuolloin vuosi sitten vielä vaati?

16.14 Pekka Puska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Minä olen kyllä aika hämmentynyt tässä edustajien Räsänen ja Viitanen ja Kymäläinen puheenvuoroista, politisoinnista tässä asiassa, kun ollaan kaatamassa tätä asiaa, Helsingin kaupungin asiaa, hallituksen ja pääministerin päälle. Minä kirjasin edustaja Kymäläisen ensimmäisestä puheenvuorosta toivon mukaan aika tarkkaan, että pääministeri sanoi vuosi sitten, että hallitus on mukana, jos Helsinki on valmis tähän. [Suna Kymäläisen välihuuto — Pia Viitasen välihuuto] Mutta tällaista aloitteellisuutta ei ole Helsingin piirissä havaittu, ja asiahan on itsehallinnon perusteella Helsingin kaupungilla. Sieltä täytyy tulla aloite. En epäile hetkeäkään, etteivätkö hallitus ja pääministeri olisi valmiita neuvottelemaan positiivisesta ratkaisusta Malmin säilyttämiseksi, jos tällaista mahdollisuutta olisi. Käsitykseni on, että asiassa on ollut vuoropuhelua, kuten edustaja Vehkaperä sanoi, mutta sitä en tietenkään voi todistaa. Tämä ei missään tapauksessa ole ollut vaalipuhetta vaan vilpittön halu turvata Malmin jatko useasta painavasta syystä. Malmin puolustajia on onneksi hyvin monessa puolueessa, [Pia Viitanen: Zyskowicz on eri mieltä!] ja viittaaan myöskin esimerkiksi edustaja Lehden äskeiseen hyvään puheenvuoroon. Minusta riitelyn ja syyttelyn sijasta tässä tarvittaisiin yhteistyötä Malmin ja Helsingin citylentokentän turvaamiseksi.

Mitä tähän asuntoasiaan tulee, niin kannattaisi kiinnittää huomiota edustaja Essayah'n esittämään mahdollisuuteen siitä, että jossakin määrin voitaisiin tähän liittää myöskin asuntotuotantoa.

16.16 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Aivan niin kuin tässä kuulumme, täytyy sanoa, että harmittaa kovasti, että tätä mahdollisuutta nimenomaan tähän pienimuotoiseen asuntotuotannon lisäämiseen sillä alueella ei ole otettu tosissaan vaan, niin kuin täällä edustaja Myllykoski totesi, Helsingissä rakennetaan huonommallekin maaperälle. Se on todella kyllä sääli, jos rakennetaan. Edustaja Lehti kyllä hyvin sitten sanoi siitä, että miksi rakennetaan: on ilmeisesti sellaiset tuotto-odotukset vaikkapa niitten merinäköalojen ynnä muitten lisien suhteen, jolloinka sitten jopa päädytään rakentamaan heikommalle maaperälle. Pidemmän päälle varmasti tuollaisella suoperäisellä alueella rakentaminen saattaa osoittautua äärimmäisen kalliiksi ratkaisuksi, niin kuin on nähty eri puolilla Suomea sellaisilla alueilla, joilla on jouduttu jälkikäteen tekemään kalliita paalutusratkaisuja tai vastaavia.

Todellakin toivoisin, että edelleenkin oltaisiin valmiita siihen, että tuo alue säilytetään ilmailukäytössä ja lisätään sitä asuntotuotantoa se noin 5 000—10 000 asuntoa, mikä on katsottu, että tuota aluetta tiivistämällä, myöskin niitä tiettyjä reuna-alueita rakentamiskäyttöön ottamalla, voitaisiin tehdä, ja sitten tämä gryndereitten päiväuni jätettäisiin toteuttamatta. Siinä mielessä olisin toivonut, että tässä talossa oltaisiin voitu tehdä jotakin muuta kuin pestä kädet ja näihin muotoseikkoihin vetoamalla tästä asiasta livahtaa. Tässä kyllä täytyy sanoa, että siinä mielessä näiden kolmen ministerin osalta, jotka tässä lähetekeskustelussa olivat, olisi toivonut, että he olisivat täällä nyt olleet sitten vastaamassa näitä sanoista, mitä sen lähetekeskustelun aikana olivat tuomassa esille.

16.18 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Kyllä varmaan on niin, että silloin kun tällaisessa asiassa, mikä laajasti kiinnostaa, ministerit vielä nostavat ihmisten odotuksia sillä, että menevät lupaamaan jotain, on ihan oikeutettua, että kun sitten asia lähestyy päätepidettään, niin täältä voidaan kysellä, mitäs tässä matkan varrella on tapahtunut — siitähän tässä on kysymys — jotta se läpivalaistaan ihmisille. Kun täällä kyselimme edustaja Viitasen kanssa, että olivatko nämä vuosi sitten nyt sitten ihan vain vaalipuheita, niin myös hallituksen omasta piiristä kyllä myönnettiin edustaja Zyskowiczin suulla, että ”kyllä, näin oli”, ja siitähän ne ovat näyttäneet.

Kun, edustaja Vehkaperä, tässä totesitte, että tätä asiaa nyt ei voida hoitaa, koska perustuslaki, niin eihän perustuslaki sitä estä, jos hallitus olisi esimerkiksi päättänyt siirtää toimintoja takaisin Malmille. Ei sitä perustuslaki estä. Perustuslaki kyllä estää sen, jos lähdetään tämmöistä yksittäistä kaavamuutosta sitten purkamaan yksittäisellä lainsäädännöllä. Se ei ole ongelmaton. Mutta sitä ei mikään perustuslaki estä, että ne toiminnot, jotka Malmilta on aikaisemmin siirretty pois, voitaisiin siirtää takaisin, jos hallituksella olisi tahtoa, mutta tämmöistä tahtoa käsittääkseni ei ole. Tai kun tästä keskustan eduskuntaryhmä on tehnyt yksimielisen päätöksen, että Malmin säilyttämisen puolesta ollaan, niin varmasti eduskuntaryhmällä on jonkunäköistä vipuvartta myös maan hallituksen toimintaan, esimerkiksi siinä, että oltaisiin sitten varattu ne määrärahat sille, että esimerkiksi Rajavartiolaitoksen kopteritoiminta vietäisiin takaisin Malmille. Ei tällaisia aloitteita kyllä tässä salissa ole nähty, ja siinä mielessä tulemme vain siihen loppupäätökseen, että kyllä, kysymys on käsienspesusta ja kysymys oli vuosi sitten aikamoisista vaalipuheista.

16.20 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Jatkaisin kyllä vielä samasta aiheesta, mistä edustaja Puska ja edustaja Vehkaperä tässä kovin pyrkivät vakuuttamaan, ettei tässä olisi ollut kysymys keskustan osalta niin sanotuista vaalipuheista. Kyllä se aika vahva vakuutus kansalaisaloitteen tekijöille on, jos koko keskustan eduskuntaryhmä tekee yksimielisen päätöksen olla pelastamassa Malmin lentokenttää ja sitten täällä tosiaan marssitetaan kaikki ministerit pitämään vakuuttavia puheenvuoroja, aina pääministeriä myöden. Onhan tämä nyt, hyvänen aika, kansalaisaloitteen tekijöille ja kansalaisaloitteen allekirjoittaneille aika ikävä lopputulema näitten kauniiden puheiden jälkeen ja sen jälkeen, kun ollaan sanottu, että... Te, edustaja Vehkaperä, puhuitte lintuperspektiivistä, siitä, että olette katsoneet Helsinkiä lintuperspektiivistä ja täällä olisi paljon viheralueita, joita voisi rakentamiseen tarjota ja niin poispäin, ja nyt kerrotte, että hallituspuolueista on sitenkin, teidän vakuutuksenne mukaisesti, oltu yhteydessä Helsingin kaupunkiin, vaikka täällä Helsingin kaupungin edustajat ovat sanoneet, että näin ei ole tapahtunut, mutta jos on tarjottu, niin kerrotteko, mistä niitä vaihtoehtoisia alueita on sitten Helsingille tarjottu, kun te tämmöistä tiedätte. Ja ehkä te voitte myös vastata siihen kysymykseen, että miksi tämän kansalaisaloitteen käsittely venyi näin pitkälle, vuoden päähän, miksi tämän piti maata pöydällä, miksi tähän ei reagoitu aiemmin — kun täällä nyt sitten on tullut kehitysideoita, että miten voitaisiin kehittää ja muuta, niin tässähän hukattiin yksi vuosi.

16.22 Eero Lehti kok: Arvoisa rouva puhemies! Olen seurannut tätä keskustelua ymmärtääkseni yli 30 vuotta. Alkuvaiheessa ympäristö koki lentoliikenteen häiritseväksi tekijänä, sen jälkeen lentokoneiden äänentasot ovat olennaisesti alentuneet, ja tänä vuonna tulevat markkinoille ensimmäiset sähkökäyttöiset pienlentokoneet. Kehitys kulkee sähkökäyttöisyyden suuntaan rivakasti sitä mukaa, kun akkuteknologia kehittyy.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

Lähin tiedossani oleva kenttähanke korvaamaan Malmia on Askolassa. Muitakin on tutkittu. Sipoon Boxissa on todettu sopiva maaperä, mutta maanomistajat eivät oikein tykkää. Mäntsälää on tutkittu. Kaikissa näissä Malmin kenttää kauempana olevissa on se huono puoli, että elinten siirrot ovat niille hankalia, ja niitäkin nämä pienlentokoneet käytännössä hoitavat.

Olisi todella syytä, että Uudenmaan liitto katsoisi tämän asian kokonaisuutena eikä vain kuntarajojen sisällä. Silloin kun Vuosaaren satamarata rakennettiin, se olisi pitänyt yhdistää suoraan sinne Kerava—Porvoo-radan puoliväliin, jolloin Sipoon alueesta olisi tullut selvästi, sanoisiko, junaliikenteen kannalta toimiva asuinalue. Tämä Malmin vaihtoehto on kyllä mielestäni lyhytnäköinen, ja hyvän kenttäpaikan löytäminen yhtä hyvältä paikalta kuin Malmi on käytännössä mahdotonta.

16.23 Pauli Kiuru kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä rupeaa kaikki olennainen olemaan sanottuna, mutta tästä turvallisuusasiasta kun itse puhun, niin eurocontrol.int kertoo, että nyt varajärjestelmät on saatu kohtuullisesti toimimaan. Aikaisemmin kerroin siis, että Euroopan lennonjohtojärjestelmä on punaisella ja on siirrytty varajärjestelmiin. Tämä on vakava muistutus siitä, että tämmöinen virtuaalikahdennus ei välttämättä riitä, vaan tarvitaan ihan todellista kahdennusta poikkeuksellisiin tilanteisiin. Se saattaa tuntua vähän pöyryjen maalailulta seinille silloin, kun tilanne on kutakuinkin normaali. Lumisade ei ole mikään epänormaali tilanne, se on ennustettava tilanne. Näitä tapahtuu jatkuvasti, mutta paljon suurempia, vaikeasti ennustettavia asioita voi tapahtua. Meidän täytyy olla myös silloin valmiina, ja vaihtoehtoiset kentät ovat aika kaukana tästä Malmilta.

16.25 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! On kyllä erittäin helppo yhtyä edustaja Viitasen äsken esittämään näkemykseen siitä, että hallituksen ministerien ja erityisesti keskustan johtavien ministereiden olisi ollut erittäin hyvä olla paikalla kertomassa tänään täällä eduskunnassa, mitä he ovat aidosti tehneet kuluneen vuoden aikana saadakseen Helsingin kaupungin päättäjät neuvottelupöytään tai sitten vaihtoehtoisesti esimerkiksi siirtämään toimintoja takaisin Malmille, kuten edustaja Räsänen tässä äsken totesi. Onpa tällaista keskustelua sitten käyty tai ei, siis keskustelua ministerien ja Helsingin kaupungin päättäjien välillä, niin ainakaan mitään järin konkreettista ei ole saatu aikaiseksi huolimatta keskustan ministerien pontevista kannanotoista juuri ennen kuntavaaleja. Me hyvin muistamme tämän keskustan kannan. Myös edustaja Zyskowiec epäili täällä äsken, että taisi olla kyse vain keskustan kuntavaalitempauksesta.

No, nyt valitettavasti näyttää siltä, että tämä Malmin kentän kohtalo on pian sinetöity. Mutta siksi perussuomalaisten edustaja Raatikainen on tehnyt tämän keskustelun aikana lausumaehdotuksen, jolla valtioneuvosto veloitettaisiin turvaamaan ilmailutoimintojen jatkuvuus Malmin lentokentällä ainakin siihen asti, että vastaavat toiminnallisuudet turvaava lentokenttä valmistuisi. Tämähän on tärkeä koko Suomen kannalta myös turvallisuusnäkökulmasta, minkä edustaja Kiuru toi tässä äsken tärkeänä asiana esille.

Arvoisa puhemies! Toivonkin, että myös keskustan eduskuntaryhmä voisi tulla tämän edustaja Raatikaisen lausumaehdotuksen taakse, kun sitä on jopa hallituskumppanin taholta tänään täällä salissa niinkin voimakkaasti arvosteltu.

16.27 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Ajattelin jo, että olen tästä puheenvuoroni käyttänyt, mutta tuosta äskeisestä puheenvuorosta tuli vielä mieleen se, että kun täällä

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

aika paljon kuitenkin ovat edustajat kysyneet sen perään, että meillä olisi oikeus tietää nyt pääministerin kanta ja keskustaministerien kanta tähän asiaan, niin kyllä minusta voisi olla nyt kohtuullista, että keskusta esimerkiksi edellyttäisi eduskuntaryhmänä, kun teillä on kuitenkin tämä ryhmäpäätös asiasta ollut, että jossain vaiheessa myös pääministeri kertoisi, mitä hallitus on tehnyt ja mitä hän on tehnyt sen eteen, että nämä lupaukset, joita hän vaalien alla totesi, toteutuisivat. Mielestäni olisi hyvä todeta tämän keskustelun sävy tältä suhteelta ja nämä edustajien mielestäni aiheelliset kysymykset sen perään, mitä on tehty niiden puheiden katteeksi, joita silloin vuosi takaperin pääministeri antoi.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle Suomen ja Venäjän välisen valtakunnanrajan kulun kuvauksesta Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä tehdyn pöytäkirjan hyväksymiseksi

Hallituksen esitys HE 22/2018 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 25/2018 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 26/2018 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain 13 §:n sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 27/2018 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

9. Hallituksen esitys eduskunnalle säteilylaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 28/2018 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.

Keskustelu

16.29 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys uudeksi säteilylaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi on erittäin laaja kokonaisuus ja ansaitsee ehdottomasti seikkaperäisen valiokuntakäsittelyn. Säteilylailla on tarkoitus suojella kansalaisten terveyttä säteilyn haittavaikutuksilta, ja säätely onkin varsin yksityiskohtaista, mikä on tarpeen säteilyn määrän ja säteilyaltistuksen jatkuvan kasvun myötä.

Arvoisa puhemies! Kiinnittäisin vielä huomiota erääseen yksityiskohtaan tässä hallituksen esityksessä. Tässä esityksessä ja sen perusteluissa näet todetaan, että vuonna 2015 alaikäiseksi ilmoittautuneille turvapaikanhakijoille tehtiin 149 viranomaisten oman arvion perusteella pyytämää ikätutkimusta ja näissä testauksissa peräti 90 tapausta 149:stä eli noin 60 prosenttia osoittautui yli 18-vuotiaaksi. Tutkimusmenetelminä on käytetty pääosin hammas- ja ranneluuston röntgentutkimuksia, jotka ovat erittäin luotettavia. Tässä lakiesityksessä todetaan edelleen, että vuonna 2016 ikätutkimuksia tehtiin jo noin 630 kappaletta. Valitettavasti esityksessä ei kuitenkaan kerrota, kuinka suuri osa näistä osoitti hakijan täysi-ikäiseksi.

Arvoisa puhemies! Mainitut ikätestit ovat terveydenhuollon näkökulmasta tämän lakiesityksen myötä varsin hyvin säädeltyjä, ja mielestäni ja myös muidenkin perussuomalaisen kansanedustajien mielestä ne olisi syytä laajentaa kaikkiin alaikäiseksi ilmoittautuneisiin turvapaikanhakijoihin, jolloin menettely olisi yhdenvertainen kaikkien alaikäiseksi ilmoittautuneiden hakijoiden kannalta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 8 ja 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 10/2018 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 4/2018 vp

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 10/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle kolmiulotteisia kiinteistöjä koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 205/2017 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 5/2018 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 205/2017 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusten tarjoamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 172/2017 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 2/2018 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 172/2017 vp sisältyvät 1.—12. lakiehdotuksen. Eduskunta hyväksyi valiokunnan mietinnössä ehdotetun uuden, 13. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsopimuslain 13 luvun 6 §:n, kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 22 §:n ja valtion virkamieslain 32 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 189/2017 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 3/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 4.4.2018 pidettävään täysistuntoon.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 206/2017 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 3/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 4.4.2018 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 28/2018 vp

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin verkko- ja tietoturvadirektiivin täytäntöönpanoon liittyvien lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 192/2017 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 6/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 4.4.2018 pidettävään täysistuntoon.

16. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 4.4.2018 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 16.34.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola